

JAV ATNAUJINA GRUZINŲ KARIŲ RENGIMĄ

Washington, DC, rugpjūčio 14 d. (ELTA). Jungtinės Valstijos atnaujins kovinio rengimo misiją Gruzijoje, kad parengtų gruzinų karius kovos su sukilėliais operacijoms Afganistane, pranešė JAV gynybos departamento pareigūnas. „Gruzija nori prisidėti prie tarptautinių pastangų Afganistane. Norime padėti jiems pasirengti“, - sakė Pentagono atstovas Geoff Morrell.

Jungtinės Valstijos dėl gruzinų kariškų rengimo programos surengė konsultacijas su Rusija, kad būtų išvengta nesusipratimų, sakė jis. „Rengimas nėra skirtas parengti juos kokiai nors vidaus gynybai.

Buvome labai atviri su mūsų kolegomis Rusijoje dėl to, ką darome“, - sakė

G.Morell.

Pasak Pentagono atstovo, Jungtinės Valstijos sutiko nusiųsti į Gruziją kelias dešimtis jūrų pėstininkų instruktorių, kurie parengs gruzinų karių batalioną kitais metais numatytam dislokavimui Afganistane.

Dienraštis *The New York Times*, kuris pirmasis pranešė apie šią misiją, rašė, kad pirmieji jūrų pėstininkų rengimo ir konsultavimo grupės nariai į Gruziją atvyks sekmadienį arba pirmadienį. Ateinanti pusmetį Gruzijoje dirbs nuo 10 iki 69 instruktorių.

Naujoji misija, kuri prasidės rugsėjo 1 dieną, rengiama praėjus kiek daugiau nei metams po trumpo Gruzijos ir Rusijos karo, kuris nutraukė analogišką amerikiečių vykdytą rengimo operaciją, per kurią

gruzinų kariai buvo rengiami dislokacijai Irake, rašė *The New York Times*.

Rusija per penkias dienas trukusį karinį konfliktą sužlugdė Gruzijos karių pastangas perimti nuo Gruzijos atsiskyrusio prorusiško Pietų Osetijos regiono kontrolę, o šis karas vėl pakurstė įtampą tarp Kremliaus ir Vakarų.

Rusija praėjusią savaitę vėl apkaltino Vašingtoną perginkluojant Gruzijos „karo mašiną“. Pentagono aukšto rango pareigūnas pripažino, kad „mums tai labai opi tema - norime remti gruzinus ir laukiame, kai jie galės prisidėti Afganistane, tačiau nenorime, kad būtų klaidingai manoma, jog tiekiami mirtinus pajėgumus, kurie išprovokuotų rusų atsaką“.

Pirmasis Nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona

PAMINĖTAS PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO A. SMETONOS GIMTADIENIS

Pirmadienį, rugpjūčio 10 d., istorinėje Prezidentūroje Kaune buvo paminėtos 135-osios prezidento Antano Smetonos gimimo metinės.

Minėjimo dalyviai prie paminklo Prezidentui A. Smetonai padėjo gėlių. Renginyje dalyvavo ir Vyriausybės, Seimo bei Kauno miesto savivaldybės, šiemet mininčios Lietuvos laikinosios sostinės statuso Kaunui suteikimo 90-ąsias metines, atstovai.

Antanas Smetona gimė 1874 m. rugpjūčio 10 d. Užulėnio kaime. 1893 m. baigė Palangos progimnaziją, vėliau įstojo į Mintaujos gimnaziją, kur kartu su Jonu Jablonskiu ir Vincu Kudirka priklausė slapta lietuvių organizacijai. Iš gimnazijos pašalintas už tautinius reikalavimus bei atsisakymą melstis rusiškai.

1897 m. baigė Peterburgo

gimnaziją ir įstojo į Peterburgo universiteto Teisės fakultetą, kur mokslus baigė 1902 m.

1902-1907 m. A.Smetona buvo Lietuvių demokratų partijos narys. 1905 m. gruodžio 4-5 d.d. dalyvavo Didžiojo Vilniaus Seimo darbe. Pirmojo pasaulinio karo metais buvo Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Centro Komiteto pirmasis vicepirmininkas, pirmininkas.

1917 m. rugsėjo 18-22 d. A. Smetona dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje, kur buvo išrinktas Lietuvos Tarybos, vėliau Valstybės tarybos pirmininku (1917-1919 m.). 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. 1919 m. Antanas Smetona tapo pirmuoju Lietuvos valstybės prezidentu.

1924 m. A. Smetona buvo vienas Lietuvių tautininkų sąjungos organizatorių, vėliau tapo sąjungos pirmininku. 1926 m. gruodžio 17 d. A. Smetona buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Valstybės vadovu, o gruodžio 19 d. išrinktas prezidentu.

A. Smetona prezidentu išbuvo iki 1940 m. birželio 15 d.

LGITIC

UKRAINA RENGIASI BŪTI NATO NARE

Kijevas, rugpjūčio 13 d. (LRT). Ukrainos prezidentas Viktoras Juščenka pareiškė, kad euroatlantiniai Ukrainos siekiai nėra nukreipti prieš Rusiją, o galutinis sprendimas dėl stojimo į NATO bus priimtas po referendumo.

„Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad mūsų valstybės siekis tapti Aljanso nare jokių būdu nėra nukreiptas prieš Rusiją, o galutinis sprendimas dėl stojimo į NATO bus priimtas po visuotinio referendumo“, - rašoma V.Juščenkos atsakyme į Rusijos prezidento Dmitrijaus Medvedevo laišką bei kreipimesi į ukrainiečių tautą. Abu tekstai paskelbti oficialiame Ukrainos vadovo tinklalapyje.

V.Juščenka pabrėžė, kad Ukrainos kursas į integraciją NATO negali būti Rusijos politinių priekaištų objektu. „Tai mus verčia iš naujo kar-

toti įgriusias tiesas, kad teisė pasirinkti tarptautines priemones nacionaliniam saugumui užtikrinti, konkrečiai kalbant, dalyvauti karinėse ir politinėse sąjungose, yra kiekvienos šalies suvereniteto neatsiejama dalis, ir Rusija privalo jį gerbti“, - pastebi Ukrainos prezidentas.

V.Juščenka priminė, kad Ukrainos įstatymas „Apie Ukrainos nacionalinio saugumo pagrindus“, kurį Ukrainos Aukščiausioji Rada priėmė 2003 metais, įskaitant ir šandieninės opozicijos vadovybę, numato Ukrainos integraciją NATO iki visiškos narystės.

„Tuo ir vadovaujasi Ukrainos prezidentas“, - pareiškė V.Juščenka.

Be to, vėl pabrėžia prezidentas, „Ukrainos Konstitucijos 17 straipsnis draudžia Ukrainos teritorijoje steigti užsienio šalių karines bazes“.

JAV viceprezidentas Joseph Biden lankėsi Kijeve ir su Ukrainos prezidentu Victor Juščenka aptarė užsienio politikos klausimus, nors nedaug apie tai žinių skelbiama žiniasklaidos šaltiniuose.

Reuters

JAV ragina Rusiją gerbti Gruzijos sienas

Washington, DC, rugpjūčio 13 d. Po Rusijos premjero V. Putino apsilankymo Abchazijoje JAV valstybės departamentas paragino Maskvą gerbti Gruzijos sienas. „Mūsų didžiausias interesas yra Gruzijos suverenumas ir teritorinis integralumas, - Vašingtone pareiškė Valstybės departamento atstovas. - Mes esame įsitikinę, kad Rusija ir kitos regiono šalys privalo gerbti tarptautiniu mastu pripažintas Gruzijos sienas.“

Maskva esą po Rusijos ir Gruzijos karo paliaubų susitarime išpareigojo laikytis tam tikrų pažadų. Todėl Vašingtonas tikisi, kad tai ir bus daroma. Rusija pernai pripažino Abchaziją ir Pietų Osetiją nepriklausomomis valstybėmis. Toks Maskvos žingsnis sukėlė tarptautinį pasipiktinimą. Rugpjūčio 12 d. V. Putinas demonstratyviai apsilankė Abchazijoje ir pažadėjo, esant reikalui, suteikti provincijai ir karinę paramą. Kartu jis paragino Jungtines Tautas ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją pripažinti Abchazijos nepriklausomybę.

Atsakymas Rusijos prezidentui

Ukrainos prezidentas Viktoras Juščenka rugpjūčio 13 d. paskelbė atvirą laišką Rusijos prezidentui Dmitrij Medvedevui. Laiške jis apkaltino Rusiją perkelianč atsakomybę Kijevui už „rimtas problemas“ dvišaliuose santykiuose.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniaus miesto meras Vilius Navickas šalies vadovei užsiminė apie norą pasiskolinti daugiau lėšų. Jų esą reikia norint padengti senesnes skolas verslui. **Tačiau prezidentė merui pasiūlė ne skolintis, o užsidirbti.** „Skolinimosi limitas, kurį mes turime dabar, manau, truputėlį riboja mūsų veiksmus. Jei klausimas bus svarstomas Vyriausybėje ar Seime, mes vis dėlto sieksime pozityvaus sprendimo“, - rugpjūčio 13 d. po susitikimo su Prezidente Dalia Grybauskaite teigė meras. Ieškoti būdų užsidirbti raginančios Prezidentės teigimu, dabar, kai toks sunkmetis, tradiciniu prasiskolinimo keliu eiti nereikėtų. „Prezidentė atkreipė dėmesį, kad būtina ieškoti nepanaudotų rezervų, racionaliau tvarkyti miesto turtą ir ieškoti, iš kur galima užsidirbti, o ne pasiskolinti, t. y. generuoti pinigų, jų rasti ir šitaip spręsti miesto problemas“, - šalies vadovės žodžius perdavė jos atstovas spaudai Linas Balsys. Šiuo metu bendras savivaldybės skolos siekia 45 proc. viso jos biudžeto ir sudaro 666 mln. litų.

Aukšto rango svečių iš Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) kol kas nelaukiama, tačiau šios šalies valstybės sekretorės pavaduotojas Phil Gordon neatmeta, jog kitamet Lietuvoje gali apsilankyti JAV viceprezidentas ar net pats prezidentas. Atostogaujantis užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas savo seną pažįstamą, su neoficialiu vizitu į Lietuvą atvykusį P. Gordon nusprendė priimti originaliai - savo sodyboje už 120 kilometrų nuo Vilniaus. Prie jūdvių išgerti alaus, kepti mėsos ir pakalbėti apie tarptautinės politikos aktualijas prisijungė ir atostogas baigiantis premjeras Andrius Kubilius. Jis šiomis dienomis važinėjo po Lietuvą dviračiu, bet sužinojęs, kad V. Ušacką aplankys gana aukšto rango svečias iš JAV, nusprendė mesti dviratę transporto priemonę ir persėdęs į tarnybinį limuziną prisijungti prie V. Ušacko ir F. Gordon. Svečias pasakojo, kad su V. Ušacku kalbėjosi apie NATO reikalus, Lietuvos misiją Afganistane, santykius su Rusija ir Baltarusija. P. Gordon neatmetė galimybės, kad kitamet ar kiek vėliau Vilniuje sulauksime labai aukštų svečių iš JAV. Žurnalistai šį neformalų susitikimą pavadino „Ežero susitikimu“.

Naujausiais paskelbtais Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, daugumai Lietuvos žmonių algos mažėja. Tačiau iš žmonių ašarų gyvenančių draudimo įmonių, pensijų fondų, bankų - darbuotojams algos nė nemano mažėti, o tik didėja. Bet labiausiai, kaip visada, sekasi Seimui. Eilinis parlamentaras, neskaitant pinigų pieštukams ir kitų priedų, pernai gruodį dar gavo tik 4,655 litų algą popieriuje, o ši balandį - 9,215 litų. Seimo nariai neseniai pasigyrė, kad nuo rugpjūčio sau algas susimažino jau trečią kartą. Taip ir yra. Tačiau prieš sunkmetį šių metų pradžioje atlyginimus tautos išrinktieji tiek pasikėlė, kad net ir 10 kartų susimažinus vis tiek gautų daugiau nei prieš pasididinimą. Nuo šio rugpjūčio paprasto Seimo nario alga - 6,912 litų. Taip pat jau priimtas įstatymas, kad po pusantrų metų jiems alga, atsižvelgiant į bazinio dydį, didės arba iki 8,730, arba iki 9,506 litų.

Prieš metus Rusija užpuolė laisvąją Gruziją. JAV viceprezidentas atvyko į to krašto sostinę ir pasisakė prieš rusų veiksmus. Gruzijos prez. Michail Saakašvili jį apdovanojo valstybės ordinu už Amerikos paramą gruzinų tautai.

Reuters

JAV Senatas patvirtino teisėją Sonia Sotomayor Aukščiausiojo Teismo teisėja. Už ją balsavo 68 senatoriai, prieš - 31. Tai pirmoji Puerto Rican kilmės ir trečioji moteris, pasiekusi pačią svarbiausią poziciją teisingumo srityje visam gyvenimui. JAV Aukščiausiojo Teismo vyriausias teisėjas John G. Roberts priėmęs jos priesaiką rugpjūčio 8 d. sveikina ją. Jos motina Celina laiko Bibliją ant kurios padėjusi ranką prisiekė ginti JAV Konstituciją ir įstatymus. Stebi jos brolis Juan. Pirmą kartą buvo leista televizijai filmuoti Teismo rūmuose.

Reuters

RUSIJA SUMANĖ PRISMAUGTI IR LIETUVOS PIENO PRAMONĘ

Vilnius, rugpjūčio 11 d. Kitą savaitę gali būti uždraustas keturių Lietuvos įmonių pieno produktų eksportas į Rusiją, patvirtino Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius Kazimieras Lukauskas. Anot jo, pieno produktus eksportuoti gali būti uždrausta „Rokiškio sūrio“ filialams „Utenos pienas“ ir Ukmergės pieninė, „Pieno žvaigždžių“ filialui Mažeikių pieninė bei „Žemaitijos pieno“ Telšių filialui. K.Lukauskas sakė, kad gautas raštas, kuriame teigiama, kad nuo rugpjūčio 17 dienos bus uždraustas keturių Lietuvos bendrovių pieno produktų eksportas į Rusiją.

„Tai susiję su keturiomis įmonėmis. Mes norime dar dvi dienas tyliai dirbti, gal tai dar neįvyks. Darom viską, kad būtų neuždrausta, dar liko dvi dienos, o penktadienį ryte aiškiai pasakysim“, - teigė K.Lukauskas.

Anot jo, šių įmonių eksportuojamoje produkcijoje į Kaliningrado sritį rasta antibiotikų. Šiuo metu, K.Laukausko teigimu, į Rusiją pieno produktus eksportuoja iš viso 16 Lietuvos įmonių ar jų filialų.

Tuo metu dėl Latvijos-Rusijos pasienyje susidariusios situacijos Lietuvos krovinių pervežimo bendrovės priverstos ieškoti užsienio kolegų, kurie padėtų pristatyti krovinius laiku, pagalbos. Dėl to mūsų valstybė praranda pajamas į biudžetą, žlugdomos Lietuvos vežėjų įmonės.

Apie tai premjerą Andrių Kubilių ir susisiekiimo ministrą Eligijų Masiulį informavo Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos direktorius

Gintautas Kniukšta.

Situacija, kai dėl sugriežtinto Lietuvos vežėjų tikrinimo Latvijos-Rusijos pasienyje vairuotojams eilėse tenka stovėti po kelias paras, labiausiai pakenkė mėsą vežantiems vairuotojams, nes jų produkcija greičiausiai genda.

Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos nuomone, šią problemą būtina spręsti skubiai ir ne žinybų (Lietuvos ir Rusijos muitinių atstovų), o valstybiniu lygmeniu, kadangi esama padėtis itin neigiamai veikia Lietuvos pramonės bei krovinių pervežimo sektorių konkurencingumą. Pasak G.Kniukštos, mėsos perdirbimo įmonės yra sudariusios sutartis su Rusijos įmonėmis, įpareigojančias pristatyti tam tikrą produkcijos kiekį konkrečiu laiku.

„Susidarius eilėms pasienyje dėl sugriežtintos Lietuvos vežėjų kontrolės, produkcija pavėluotai pasiekia pirkėją, be to, mėsa ir jos gaminiai priskiriami greitai gendančių produktų kategorijai, todėl, minėtai situacijai užsitęsus, mėsos perdirbimo įmonėms gali tekti utilizuoti gabenus krovinius ir dėl to patirti didžiulius nuostolius“, - sakė asociacijos vadovas.

Dėl sugriežtintų Rusijos muitinės procedūrų keli šimtai Lietuvos vežėjų yra įstrigę Latvijos ir Rusijos pasienyje, todėl kelias per Baltarusiją pastaruoju metu neretai buvo pasirenkamas kaip alternatyvus saugesnis maršrutas.

„Lietuvos vežėjai stringa ir Baltarusijos pasienyje. Džiaugėmės nors tuo, kad bent viena kryptimi galima pravažiuoti, bet, atrodo, kad reikalai

Baltarusija palaikys nuolatinį ryšius su JAV

Minskas, rugpjūčio 14 d. (LRT). Baltarusija penktadienį paskelbė sutikusi palaikyti nuolatinį ryšius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis; tai padaryta po retų derybų su aukšto rango JAV pareigūnu tuo metu, kai Minskas po atšalimo laikotarpio siekia atnaujinti draugiškus santykius su Vakarais.

Prezidento Aleksandr Lukašenko administracijos vadovas Vladimir Makėj Baltarusijos sostinėje priėmė ir lydėjo JAV valstybės sekretorės pavaduotoją Europos ir Azijos reikalams Philip Gordon. „Apsikeitimas nuomonėmis apie daugiašalį bendradarbiavimą ir bendrus veiksmus tarptautinio saugumo bei nusiginklavimo srityse buvo visapusiškas, - sakė prezidentūros pareigūnas. - Abi šalys susitarė palaikyti reguliarius ryšius“.

„Susitikimo su užsienio reikalų ministru Sergej Martynov metu buvo aptarti Baltarusijos ir JAV santykių plėtros klausimai, ... taip pat ir bendradarbiavimo prekybos, ekonomikos ir tarptautinio saugumo srityse“, - pažymėjo URM atstovas naujienų agentūrai „Interfax“.

Į Vakarus pradėjęs dairytis Baltarusijos prez. A.Lukašenka liepos pabaigoje pareiškė, kad jeigu Vašingtonas panaikins ekonomines sankcijas, tai vertins kaip signalą atkurti diplomatinį santykius.

vystosi ne teigiama linkme“, - sakė „Linavos“ atstovas spaudai Gytis Vincevičius. Anot jo, dviejuose postuose susidariusios maždaug po 50 krovinių automobilių eilės, kurios juda „labai vangiai“. Vežėjai yra įstrigę Krasnyj Kamen poste Briansko srityje ir Krasnaja Gorka poste Smolensko srityje.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

„TROJOS ARKLYS“

1939 m. rugpjūčio 23 dieną dviejų valstybių – Sovietų Sąjungos ir Vokietijos – diktatoriai pasirašė slėptą Ribbentropo-Molotovo pavardėmis pavadintą protokolą pasidalinti mažesnes valstybes.

Tų pačių metų rugsėjo 1 dieną Vokietija užpuolė Lenkiją ir sutriuškino jos karines pajėgas. Tačiau dabar Rusijos Federacijos Gynybos ministerijos tinklalapyje yra straipsnis, kurio autorius tos pačios ministerijos istorijos atstovas, istorijos mokslų daktaras Sergėjus Kovaliovas, teigia: „Visi, kurie nešališkai studijavo II-ojo pasaulinio karo istoriją, žino, kad karas prasidėjo dėl Lenkijos atsisakymo pasiduoti – patenkinti vokiečių norus“.

„Gerai žinoma, kad gegužės mėnesio viduryje Rusijos prezidentas Dimitrij Medvedev pasirašė įsakymą sudaryti komisiją „dėl pasipriešinimo bandymams falsifikuoti istoriją, kenkiant Rusijos interesams“. Įsakyme nurodoma, kokius ji turi istorinius faktus nagrinėti. Jis pabrėžė, kad negalima leisti, „suabejoti mūsų tautos žygdarbiu Didžiajame Tėvynės kare. Lenkija pradėjo karą!“ Tokio įžūlumo dar nebuvo girdėta.

Bet gi tų pačių metų rugsėjo 17 d. Raudonoji armija įžengė į Vilnių. Vilnius ir Vilniaus krašto teritorijos dalis gražinama Lietuvai. Tuoj Lietuvoje pasklido posakis: „Vilnius mūsų, o mes rusų“. Spalio 3 dieną Stalinas pareikalavo, kad Lietuva pasirašytų dvi sutartis: dėl Vilniaus ir jos srities sugrąžinimo Lietuvai ir Savitarpio pagalbos sutartį, pagal kurią į Lietuvą įvedama 50,000 sovietų kariuomenės.

Tačiau 1940 metų vasarą jau „Trojos arklys“ į Lietuvą įvežė 150,000 rusų kareivių. Okupantas pradėjo sąmoningą mūsų tautos naikinimą. Pasirašyta nepuolimo sutartis bei slaptieji Rytų Europos kraštų padalijimo protokolai su jų vėliau pakeitimais įtraukė Lietuvą, prieš jos valią, į Sovietų Sąjungos interesų sferą ir nulėmė 50 metų trukusią Lietuvos okupaciją.

Žiauriausias partizanų ir rėmėjų likvidavimo priemonės naudojo 1943-1946 metais veikęs ypatingasis operatyvinis būrys „SMERS“ – pateikia archyvinius duomenis J. Starkauskas „Čekistinė kariuomenė Lietuvoje 1944-1953 metais“.

Dabar visuotiniai pripažįstama, kad tarptautinės teisės požiūriu Molotovo-Ribbentropo paktas neturi jokios reikšmės, nes jis pažeidė galiojusias tarptautinės teisės normas. Ilgą laiką neigusi slapųjų protokolų buvimą vadinamosios „perestroikos“ metu Sovietų Sąjunga pati pasmerkė Molotovo-Ribbentropo paktą. Vėliau Rusija pati yra pripažinusi, kad 1939 m. SSRS įteikė Lietuvai ultimatumą ir 1940 m. surengė „rinkimus“ į LTSR Aukščiausiąją Tarybą. 1991 m. Lietuva su Rusija pasirašė sutartį ir joje pripažino Lietuvos Respubliką, apibrėžtą Kovo 11-osios aktuose. 1989 m. gruodžio 24 d. SSRS Liaudies deputatų suvažiavimas priėmė nutarimą, kuriame tie protokolai pripažinti niekiniais ir deklaruojama, kad SSRS nevykdė tarptautinių įsipareigojimų, kurie buvo įtvirtinti su Baltijos valstybėmis pasirašytose taikos ir nepuolimo sutartyse. Rusija yra pati pasiskelbusi Sovietų Sąjungos teisių tęsėja ir pareiškusi, kad tas 1989 m. nutarimas jai privalomas. Ji turi atsakyti už savo tarptautinės teisės pažeidimus. Deja, kai kurie Rusijos pareigūnai dabar teigia, kad Baltijos valstybės nebuvo pavergtos.

S. Tūbėnas

ULTIMATUMAS LIETUVAI PASKUTINIS MINISTRŲ TARYBOS POSĖDIS

Birželio 14 d., pusę dvyliktos nakties metu, paskambino man Merkys ir pasakė, kad iš Maskvos gautos labai blogos žinios ir kad 4 val. ryto prezidentūroje yra šaukiamas Ministrų tarybos posėdis. Po pusvalandžio vėl telefonas. Ministrų tarybos generalinis sekretorius Mašalaitis pranešė, kad tarybos posėdis šaukiamas ne ketvirtą, bet 1 val. nakties. Į posėdį atvyko: Merkys, Bizauskas, Jokantas, Tamošaitis, Audėnas, Masiliūnas, Valstybės kontrolierius Šakenis ir aš. Posėdyje nedalyvavo: Galvanauskas — buvo išvykęs į Klaipėdą, Urbšys — likęs Maskvoje ir Skučas — jau perdavęs pareigas Merkiui. Posėdis prasidėjo prieš 2 valandą. Posėdžiui pirmininkavo Prezidentas.

Visi išsigandę, tylūs. Prezidentas, atėjęs iš savo kabineto į salę, mums visiems atsistojus, linktelėjo galva. Toks buvo pasisveikinimas šį rytą.

Pradžioje Merkys pranešė, kad yra gautas rusų ultimatumas. Sakė, kad pilnas ultimatumo tekstas dar esąs neiššifruotas. Paskaitė tik **pirmąjį ultimatumo punktą:** Vidaus reikalų ministrą Skučą ir Valstybės saugumo departamento direktorių Povilaitį, kaip tiesioginius provokacinių veiksmų kaltininkus, tuojau atiduoti teisman.

Tik pradėjus Prezidentui kalbėti, buvo atneštas pilnas ultimatumo tekstas. Sekantieji du ultimatumo punktai buvo:

2. Sudaryti naują Sovietų Sąjungai priimtina vyriausybę, kuri pajėgtų ir būtų pasiryžusi laiduoti darbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai sutramdyti sutarties priešus.

3. Įleisti naujas sovietų kariuomenės įgulas neribotu skaičiumi į visas svarbesnes Lietuvos vietas, kad būtų patikrintas Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vykdymas ir užkirstas kelias tolimesniems provokaciniams veiksams prieš sovietų įgulas Lietuvoje.

Atsakymo laikas: birželio 15 d., 10 val. ryto.

Iki to laiko atsakymo negavus, bus laikoma, kad Lietuva atsisako aukščiau pateiktuosius Sovietų Sąjungos reikalavimus vykdyti.

Visi tylėjo. Kalbėti pradėjo Prezidentas. Jis trumpai apžvelgė mūsų santykius su rusais, tik neseniai pasirašytąją savitarpinės pagalbos sutartį ir šį ultimatumą apibūdino, kaip begėdišką rusų kišimąsi į mūsų vidaus reikalus.

Prezidentas sakė, kad jis

sutiktų svarstyti tik antrąjį ultimatumo punktą. Sakė: „Būna atsitikimų, kai didelė valstybė paspaudžia mažąją ir mažąją nusileidžia“. Prezidentas sakė, kad ir mes šiuo atveju galėtume nusileisti ir sudaryti naują vyriausybę, bet priimtina ne rusams, o pirmoje eilėje mums patiems. Trečias punktas esąs aiškus laužymas neseniai pasirašytosios savitarpinės pagalbos sutarties.

Kai dėl pirmojo ultimatumo punkto, tai Skučo ir Povilaičio atidavimas teismui būtų didelis sąžinės apsunkinimas. Jie dirbdami vadovavosi įstatymais ir Prezidento nurodymais. Dabar, atiduodami juos teisman, priimtumėm sau rusų išgalvotąsias šlykščias provokacijas.

Toliau Prezidentas priminė įvykusį Valstybės Gynimo Tarybos posėdį, kuriame buvo nutarta, kad, gresiant iš rusų pusės Lietuvos nepriklausomybei, mes ginklu priešinsimės. „Dabar tas laikas atėjo“, sakė Prezidentas ir pasiūlė ultimatumą atmesti ir gintis.

Po to Prezidentas paprašė pasisakyti kitus. Merkys tylėjo. Bizauskas pradėjo įrodinėti, kad ultimatumą reikia priimti. Jis priminė neseniai įvykusį estų-rusų pasienyje incidentą, kur rusų manevrų metu Estijos pasienyje buvo pačių rusų nukauti du raudonarmiečiai. Rusai apkaltino estus. Estai sutiko, atsiprašė, ir incidentas buvo geruoju likviduotas. Tai ir mums Bizauskas siūlė nusileisti.

Toliau jis siūlė Skučą ir Povilaitį paaukoti valstybės gerovei ir sutikti juos atiduoti teisman, nes, jis sakė, juos teis mūsų teismas, tai ir bausmę lengvą pritaikys.

Kai Bizauskas pasakė, kad reikia sutikti Skučą ir Povilaitį atiduoti teisman, tai Prezidentas, labai supykęs, pašoko iš kėdės ir, pirštu durdamas į Bizauską, pasakė: **„Kai tu būsi mano vietoje, tai galėsi išduoti, aš to nepadarysiu“.** Prezidentas atsisėdo. Bizauskas, lyg truputį sumišęs, savo pasisakymą baigė siūlymu ultimatumą priimti ir nespriešinti.

Aš pasakiau, kad visi ultimatumo punktai yra žiaurūs, bet baisiausias yra tretysis punktas, nes jo priėmimas reikštų visišką Lietuvos okupaciją. Gynimasis būtų sunkus ir, aišku, nebūtų sėkmingas, bet tautos ateičiai jis būtų reikšmingas. **Siūliau ultimatumą atmesti ir ginklu priešintis.**

Audėnas trumpais bruožais priminė mūsų medžiaginio gyvenimo padarytąją pažangą, gražiai klestinčią kooperatyvų veiklą. Sakė, kad karas tą viską

sugriautų. Siūlė ultimatumą priimti ir nespriešinti.

Masiliūnas pasisakė už nespriešinimą, bet siūlė, kad Prezidentas ir vyriausybė turėtų pasitraukti, jog nepatektų į rusų bolševikų rankas.

Kiti ministrai tylėjo. Prezidentas paklausė **Vitkausko nuomonės. Vitkauskas atsakė, kad, esant krašto viduje rusų įguloms, gintis būtų neįmanoma. Jis siūlė ultimatumą priimti ir nespriešinti.**

Tada Bizauskas pradėjo pulti Merkį. Jis stebėjosi, kad Merkys iki šiol dar nesusiprato atsistatydinti. Merkys tylėjo. Bizauskas karščiuodamasis sakė, kad mes turime labai populiarų žmogų ir Maskvai priimtina — gen. Raštikį. Jis pasiūlė tuojau iškviesti Raštikį ir jam pavesti sudaryti naują ministrų tarybą. Merkys iš karto tylėjo ir nieko į Bizausko puolimą neatsakė.

Prezidentas sutiko, kad būtų iškviestas Raštikis.

Pundzevičius išskubėjo jo atvežti. Buvo padaryta posėdžio pertrauka. Prezidentas su Merkiu išėjo į Prezidento kabinetą. Kiti ministrai prie salės atvirų langų kalbėjosi, rūkė. Aš su Vitkausku, kaip nerūkoriai, pasilikome sėdėti savo vietose. Prie mūsų piktas ir susiraukęs priėjo **Bizauskas**, „š.... lietuviški generolai, nemoka padėties išnaudoti ir atsikratyti Smetonos režimo“. Mes su Vitkausku pasižiūrėjom į vienas kitą ir nieko neatsakėm. Buvo labai keista, kad Ministro pirmininko pavaduotojas tokios kritiškos padėties akivaizdoje galvoja apie atsikratymą režimu.

Prieš 4 val. ryto atvyko Raštikis. Bizauskas buvo išėjęs jo pasitikti. Jie abu kartu įėjo į salę, ir Raštikis atsisėdo šalia Bizausko. Iš savo kabineto grįžo Prezidentas su Merkiu. Posėdis vėl prasidėjo.

Prezidentas suglaustai supažindino Raštikį su ultimatumo turiniu, su atskirų ministrų pasisakymais ir paaiškino, kam Raštikis yra kviestas. Prezidentas sakė, kad jis pveda Raštikiui sudaryti naują vyriausybę. Raštikis neatsakinėjo, bet suabejojo, ar jo, kaip Vokietijoje baigusio karo akademiją, kandidatūra bus rusams priimtina. Tuojau įsiterpia Bizauskas. Jis priminė Molotovo priekaištą Merkiui, kad rusams palankaus nusstatymo Kariuomenės vadas buvęs pašalintas iš pareigų. Bizauskas teigė, kad Raštikio kandidatūra bus rusams priimtina.

(Nukelta į 6 psl.)

SVARBŪS GENEROLO PATARIMAI LIETUVAI

Pasikeitus krašto apsaugos sistemos vadovybei tikimasi tam tikrų pakeitimų įgyvendinant gynybos politiką, transformuojant Lietuvos kariuomenę. Ekonomikos sunkmetis lėmė mažesnę sistemos finansavimą. Apie galimus pokyčius ir ateities perspektyvas kalbamės su krašto apsaugos ministrės patarėju, buvusiu kariuomenės vadu atsargos generolu majoru. Jonu Kronkaičiu.

- Ilgą laiką Lietuvos kariuomenė ir krašto apsaugos sistema apskritai yra permainų kelyje. Kur pasuks kariuomenės transformacija po sistemos vadovybės pasikeitimo?

- Esu tik patarėjas, aš nepasuksiu kariuomenės jokia kryptimi, remdamasis savo patirtimi, patarsiu krašto apsaugos ministrei, ką, mano nuomone, reikėtų daryti, o ji priims sprendimus.

Kariuomenė transformuojama nuolatos, prisitaikant prie esamų aplinkybių, tai yra visiškai natūralus procesas. Kariuomenė turi keistis, kai keičiasi technologijos, grėsmės, turimi ištekliai, kai jų neužtenka pasiekti reikiamus tikslus ir tenka ieškoti kitų priemonių. Tai ir lemia, kokia kryptimi kariuomenė vystysis ateityje.

- Integruojant Lietuvos gynybinius pajėgumus į euroatlantines struktūras įvyko nemažai permainų mūsų kariuomenėje, buvo pasukta profesinės kariuomenės keliu, atsisakyta tam tikrų teritorinės gynybos principų, kariuomenė tapo mažesnė. Ar šios tendencijos bus tęsiamos, ar reformos ateityje pasuks kitu keliu?

- Kariuomenės profesionalizavimas, mano nuomone, įvyko labai nesėkmingai, ši reforma buvo prastai suplanuota, ir kariuomenei buvo padaryta žala. Ėjimas profesinės kariuomenės keliu niekaip nesusijęs su NATO reikalavimų atitikimu, **niekur nereikalaujama, kad valstybė – NATO narė – savo kariuomenę rengtų tik profesiniu pagrindu.** Tai buvo padaryta labai skubiai, tik dėl politinių sumetimų. Profesinė kariuomenė nėra nei geresnė, nei prastesnė už mišrią kariuomenę. Kiekviena kariuomenė iš dalies yra profesinė, visi yra savo srities profesionalai. Paprastai karininkai, dalis karių ir tam tikri specialistai visų šalių įvairių tipų kariuomenėse yra profesionalai.

Teigti, kad Lietuva atsisakė teritorinės gynybos, yra neteisinga, nes teritorinė gynyba yra visos šalies gynybos pagrindas. Net ir NATO generalinis sekretorius yra sakęs, jog teritorinė gynyba yra saugumo pagrindas, bet taip pat reikia turėti pajėgumų, kad galėtų būti ten, kur grėsmės kyla. Dalyvaudami tarptautinėse misijose, mes

einame, „kur grėsmės kyla“, ir netiesiogiai giname Lietuvą. Kaip mes apginsime Lietuvą, jos konstitucinę tvarką, kaip apginsime žmones, negindami jos teritorijos. Paprastai žmonės kalbėdami apie teritorinę gynybą galvoja apie Pirmąją pasaulinį karą, apkasų principo gynybą, tačiau šiais laikais egzistuoja visiškai kitokia teritorinė gynyba. Lietuva yra teritorija, kurią turime apginti naikindami priešą ten, kur jis yra. Ir tiek. Svarbiausia mūsų, kaip ir kiekvienos NATO valstybės, užduotis – apginti savo šalį. Mes susibūrėme į kolektyvinę gynybą tam, kad kartu galėtume tai lengviau ir geriau atlikti. Gaudami paramą iš NATO, galime apginti Lietuvą lengviau, tačiau turime turėti ir savo pajėgumų, kurie prireikus galėtų ginti mūsų šalies teritoriją. Kita vertus, reikia ir pajėgumų vykdyti NATO įsipareigojimus. Turime balansuoti neperlenkdami lazdos į vieną ar į kitą pusę. Negalime sakyti, kad dalyvausime tik operacijose, kuriose mūsų prašo dalyvauti NATO, tai būtų neatsakinga.

- Jūs teigiate, jog Lietuvos kariuomenės perėjimas prie profesinės nebuvo atliktas tinkamai. Jūs turite omenyje, kad dėl šios reformos pablogėjo kariuomenės kokybė ar kariuomenės ir visuomenės integralumas ir kariuomenė ėmė tolti nuo visuomenės?

- Visose kariuomenėse, kurios tampa profesinės, egzistuoja nutolimo nuo visuomenės problema, tačiau ne tai yra didžiausia žala. Didžiausia žala yra ta, kad po šios skubotos ir netinkamai suplanuotos reformos kariuomenėje yra apsunkintas kovinio rengimo procesas. Nebeužtenka žmonių kariuomenėje vykdyti jos normalias funkcijas, užtikrinti jos objektų apsaugą, prižiūrėti ir eksploatuoti turimą techniką. Krizės metu neturime pakankamai pinigų, kad papildomai priimtume reikalingą skaičių žmonių į profesinę karo tarnybą. Jau kuris laikas buvo žinoma, jog finansinė krizė artėja, tačiau, nepaisant to, reforma buvo toliau vykdoma.

- Jūsų teigimu, kad kariuomenė tapo mažesnė, tai nereiškia, jog ji tapo lanktesnė, modernesnė, mobilesnė, geresnė?

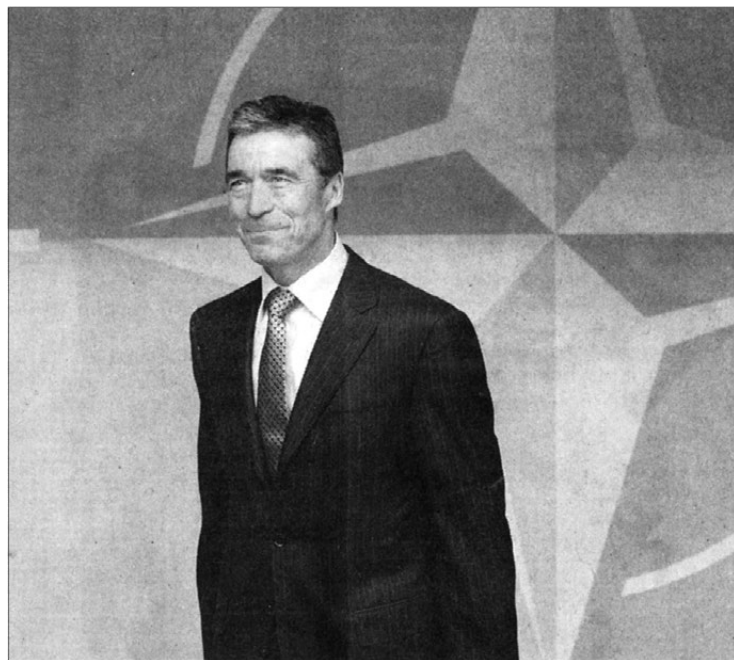
- Du labai geri vyrai neapgins Lietuvos, nesvarbu,

kokie jie yra modernūs, gerai parengti, kokią gerą techniką turi. Maža kariuomenė nereiškia, kad ji gera. Nesvarbu, kokias geras statybines medžiagas naudoji statydamas tiltą per upę, jei jis nesiekia kito upės kranto, jis nėra tiltas, nes jis negali atlikti savo pagrindinės funkcijos. Gera kariuomenė yra tada, kai ji pajėgi įvykdyti savo svarbiausią užduotį – apginti savo šalį. Dabar svarbiausia užduotis yra atkurti tokius pajėgumus, kokie yra būtini vertinant kariškai profesionaliai, o ne politiškai. Šiuo metu daug kas yra suardyta, nebeturime galimybės toliau veiksmingai tęsti transformacijos. Ekonominiai sunkumai verčia Vyriausybę užtikrinti tik pačias svarbiausias valstybės funkcijas, socialinę apsaugą ir panašiai. Tačiau šalies gynybinis potencialas taip pat yra vienas iš valstybės prioritetų. Aš nesakau, jog artimiausiu metu mus kas nors turėtų užpulti, tačiau situacija yra tokia, kad turime išlaikyti esminius pajėgumus, išsaugoti bent tai, ką turime. Nesinori atleisti žmonių, kurie ateityje bus reikalingi, tačiau privalome treniruoti kariuomenę, o lėšų viskam jau trūksta.

Privalome išsaugoti tai, kas liko kariuomenėje geriausio. Ir aktyviai įgyvendinti, kam nereikia daug lėšų. Turime planuoti, ką galėsime padaryti, kai sąlygos bus geresnės. **Turime planuoti aktyvųjį rezervą,** kuris yra labai stipriai sumažintas, organizuoti mobilizacinį rezervą, sukurti jo struktūrą.

- Ar šauktinių Lietuvos kariuomenėje atsisakyta visam laikui?

- Viskas priklausys nuo Konstitucinio Teismo sprendimo, jei bus pripažinta, kad šauktinių buvo atsisakyta neteisėtai, privalėsime grįžti prie tos sistemos. Tačiau tai daug kainuos, nes šaukimo sistema iš dalies suardyta. Bet kuriuo atveju ieškosime savanoriškumo ir papildomos motyvacijos būdų. Galbūt ateityje jauni žmonės bus skatinami tarnauti kariuomenėje, suteikiant jiems paramą po tarnybos įsigyti išsilavinimą. Būtų nauda ir valstybei, ir kariuomenei, ir tam pačiam žmogui. Šiandien suteikiamas universitetinis išsilavinimas tiems, kurie nieko nėra nusipelnę valstybei. Kita vertus, jaunuoliai, kurie neturi pinigų studijoms ir nebaigę prestižinių vidurinių mokyklų, turėtų turėti kokią nors galimybę nemokamai studijuoti. Kariuomenė pasipildytų jaunais aukštesnio intelekto, motyvuotais kariais, būtų užtikrinta žemiausios

Naujasis NATO vadovas Anders Fogh Rasmussen atvyksta Briuselyje į savo įstaigą pradėti tarnybą. Ta proga jis pareiškė, kad reikia stiprios Europos ir prieš Gruzijos padalinimą. „Kiekviena tauta turi teisę pasirinkti savo sąjungininkus ir Rusija privalo laikytis tarptautinių sutarčių.”

AFP

grandies kokybiška rotacija. Nepamirškime, kad profesinė kariuomenė ne tik tolsta nuo visuomenės, ji taip pat ir sensta.

- Kaip ateityje permamos gali paliesti konkrečius kariuomenės vienetų? Kokia Krašto apsaugos savanorių pajėgų ateitis?

- Tolesnis transformacijos procesas numato tam tikrų permainų Krašto apsaugos ministerijoje, kariuomenės štabuose, kurių pastaruoju metu pagausėjo, nors jų vykdomų funkcijų nepadaugėjo. Reikės visa tai peržiūrėti. Konkrečių kariuomenės vienetų panaikinti neplanuojama, nors kai kurie batalionai praktiškai yra likę be kareivių. Ieškosime balanso, sieksime, kad funkcijos būtų vykdomos veiksmingiau, panaudojant esamus išteklius siekti numatytų tikslų.

Savanorių pajėgos yra svarbios, nes tai yra kariuomenės aktyvusis rezervas. Kadangi šiuo metu mūsų reguliarioji kariuomenė yra maža, o valstybei apginti reikia didelių pajėgumų, pigiausias būdas tai užtikrinti yra didinti aktyvųjį rezervą. Taip daro daugelis pasaulio valstybių. Pastaraisiais metais mūsų aktyvusis rezervas buvo ypač sumažintas, turime peržiūrėti ir išsiaiškinti, ar šiuo požiūriu nebuvo pažeistas balansas, leidžiantis užtikrinti būtinus šalies gynimo pajėgumus.

- Kokių iššūkių ekonomikos sunkmečio sąlygomis gali tikėtis KAS darbuotojai ir kariai? Kokio pobūdžio specialistų, Jūsų manymu, trūksta, kokių galbūt yra per daug šiuo metu kariuomenėje ir visoje sistemoje?

- Dabar kariuomenėje yra per daug karininkų, puskarininkų ir seržantų, nes nėra skyrių, būrių, kuopų, kuriems jie galėtų vadovauti. Kariuomenėje trūksta kareivių. Tam tikras skaičius kari-

ninkų ir seržantų dėl amžiaus palaipsniui išeina iš kariuomenės, tačiau jų vis tiek šiuo metu dar yra perteklius. Kas penkeri metai karių sutartys yra peržiūrimos ir pratęsiamos, šiuo metu kai kurios sutartys yra nebepratęsiamos. Vis dėlto ir šiomis sąlygomis stengiamės išsaugoti patyrusių personalą, ieškoma išeičių, kaip išvengti didesnių atleidimų, todėl krašto apsaugos ministrė pasiūlė visiems kariam ir darbuotojams išeiti savo noru savaitę per metus nemokamų atostogų. Taip pat jau sumažinti vyresniųjų karininkų atlyginimai. Tikimės, kad tai padės sutaupyti šiek tiek lėšų ir išsaugoti žmones kariuomenėje ir visoje sistemoje. Džiaugiamės, kad karininkija suprato ministrės ketinimą ir yra pasirengusi sumažinti savo pajamas ir palengvinti finansinę naštą kariuomenei. Svarbiausias uždavinys pasibaigus sunkmečiui bus surinkti reikiamą skaičių žemiausios grandies karių, eilinių ir grandinių, o dabar yra labai svarbu išsaugoti turimus vadus ir specialistus, kurių prireiks šiems kariam vadovauti, mokyti ir treniruoti. Tarkime, statybos įmonei reikalingi įvairūs skirtingų kvalifikacijų specialistai. Reikalingi inžinieriai, mūrininkai, cemento maišytojai ir kiti. Jei dėl kažkokių priežasčių ji nebeturi žemesnės kvalifikacijos specialistų, statybos nebegali vykti. Pagerėjus padėčiai, ji vėl gali pasamdyti tuos, kas nešioja plytas ir maišo cementą, bet jei iki to laiko ji atleis visus inžinierius, statybos vis tiek negalės būti vykdomos, nes nebus kam vadovauti ir prižiūrėti, kaip dirbama. Aukštos kvalifikacijos inžinierių taip lengvai, kaip pagalbinių darbininkų, susirasti nebepavyks, o naujus išmokyti reikės laiko.

(Nukelta į 5 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)
SVARBŪS...

Mes negalime netekti aukštos kvalifikacijos patyrusių karininkų. Pavyzdžiui, **parengti bataliono vadą užtrunka 16-18 metų**. Į tuos žmones valstybė ir kariuomenė yra daug investavusi, todėl mums svarbu juos išsaugoti.

- Kaip sunkmečio sąlygos koreguoja kariuomenės įsigijimus?

- Sunkmetis priverčia mus itin atsakingai ir atsargiai planuoti kariuomenės įsigijimus, atidžiau nusistatyti prioritetus, kai ko atsisakyti, kai ką atidėti. Mano manymu, pastaruoju metu buvo padaryta klaidų, nustatant tuos prioritetus. Nors buvo akivaizdu, kad artėja ekonomikos krizė, buvo pasirašyti tokie pirkimai, kurie akivaizdžiai nėra prioritetiniai, įsigyti tokie daiktai, be kurių galima verstis dar keletą metų. Turiu omenyje išminavimo laivus, SISU transporterius, kam dabar reikia didelių lėšų. Tai, žinoma, yra reikalinga technika, bet ne dabartinėmis sąlygomis. Dabar net negalime jos veiksmingai naudoti, nes trūksta personalo ją prižiūrėti. Nebuvo būtina taip skubėti perginkluojant kariuomenę naujais lengvaisiais šaulių ginklais. Jei karį apmokysime naudotis vienu šautuvu, jį bus galima ateityje nesunkiai ir greitai pamokyti naudotis ir bet kuriuo kitu, modernesniu šautuvu. Svarbiau yra įsigyti didesnį kiekį ginklų, kuriais tinkamai naudotis karių parengimas užtrunka ilgesnį laiką. Pavyzdžiui, kokybiškai parengti karį naudoti tokias modernias priešlėktuvinės ir prieštankines sistemas kaip „Stinger“ ir „Javelin“ užtrunka ilgiau, todėl reikiamą jų treniruoklių kiekį reikėjo įsigyti kiek įmanoma anksčiau. Ginant mūsų valstybę, priešlėktuvinės ir prieštankinės priemonės yra prioritetas.

- Nuo liepos 1 d. įsigaliojo įstatymas, keičiantis ministerijos vadovybės statusą, panaikintos ministerijos sekretorių pareigybės. Kaip tai pakeis sistemos valdymą?

- Sekretoriams buvo pasiūlytos kitos pareigos, jie pasiliko sistemoje, jų patirtis bus panaudojama ir toliau. Bus peržiūrėta ministerijos departamentų veikla, siekiant didesnio jų darbo veiksmingumo. Kai kur sistemoje žmoniškųjų išteklių yra per daug, kai kur galbūt – per mažai. Viliuosi, jog bus išvengta žmonių didesnių atleidimų iš darbo, bet pajėgumai gali būti perskirstyti, kai kuriems darbuotojams gali tekti pakeisti savo veiklos pobūdį, bet norėtusi, kad jų patirtis būtų ir toliau naudojama sistemoje.

Žmogiškųjų išteklių mažinimas turėtų vykti daugiausia natūraliai, t. y. išleidžiant darbuotojus į pensiją, išeinant jiems savo noru. Ministrė išreiškė valią imtis tokių išlaidų personalo mažinimo priemonių, dėl kurių mažiausiai nukentėtų sąžiningai sistemoje dirbantys žmonės. Reikia suprasti, kad, panaikinus privalomąją karinę tarnybą, kai kurių pareigybių atsisakymas bus neišvengiamas.

- Lietuva pastaruoju metu iki minimumo sumažino savo dalyvavimą tarptautinėse operacijose Irake, Balkanuose prioritetu pasirinkdama dalyvavimą operacijose Afganistane. Kokios tolesnės Lietuvos dalyvavimo tarptautinėse operacijose perspektyvos? Ar prioritetu ir toliau išliks Afganistas, ar artimoje ateityje ketiname prisijungti prie kokių kitų tarptautinių operacijų?

- Mano žiniomis, mes neturime planų artimiausiu metu prisijungti prie kokių kitų tarptautinių operacijų. Mes ir toliau dalyvausime operacijose Afganistane ir vykdysime išpareigojimus NATO. Nebent politikai ar Vyriausybė išreikštų kitokią valią. Ministrė stengiasi, kad pritrauktų didesnį kitų šalių dalyvavimą Goro provincijos atkūrimo civiliniame sektoriuje, kuris yra atsakingas už įvairius plėtimo projektus. Dėsime visas pastangas, kad mūsų karių saugumas šiose operacijose būtų maksimaliai užtikrintas.

- Lietuva šiuo metu aktyviai dalyvauja NATO veikloje, kokios yra ateities perspektyvos jos dalyvavimo ES gynybinėse struktūrose?

- Dauguma Europos Sąjungos valstybių taip pat yra ir NATO narės, todėl siekiama išvengti nereikalingo ES ir NATO gynybinių struktūrų funkcijų dubliavimo. Šiuo metu nežinau, kad būtų poreikis didinti dalyvavimą ES gynybinėse struktūrose, prioritetu išliks dalyvavimas NATO veikloje. Žinoma, esant kitokiam mūsų Vyriausybės politiniam sprendimui, reiktų tinkamai reaguoti didinant dalyvavimą ir ES gynybinėse struktūrose.

- Kuo skiriasi dabartinė Lietuvos kariuomenė nuo tos, kuriai Jūs vadovavote prieš keletą metų?

- Ji gerokai sumažėjo: 2000 m. turėjome 11 tūkstančių savanorių ir 11 tūkstančių reguliariosios kariuomenės. Dabar turime tik 4 tūkstančius savanorių ir 8 tūkstančius reguliariosios kariuomenės. Padaugėjo štabų ir juose tarnaujančių karių. Kaip jau sakiau, yra neigiama disproporcija tarp karininkų ir

puskarininkų su kareiviais. Nukenčia kovinis pasirengimas, nes dauguma negali suformuoti pastovių komandų – būrių, kuopų. Visa tai reikės peržiūrėti. Dabartinėje kariuomenėje karininkai turi mažiau veiklos, nėra žmonių, su kuriais jie galėtų dirbti ir tobulėti patys, tai, žinoma, neigiamai atsiliepia jų moralei. Dabar išgyvename ne pačius sėkmingiausius laikus, tai lemia ekonominės šalies problemos ir tam tikros ankstesnės planavimo klaidos, tačiau ekonomika po metų ar kitų atsigaus, gynybiniai pajėgumai bus atkurti, o kol kas turime įveikti sunkumus, patirdami kuo mažiau nuostolių.

Kalbėjosi ir interviu parengė Karolis Zikaras

Bernardinai.lt

JEIGU KARAS RYTOJ

Vytautas Landsbergis

Prieš metus kaip tik šiomis dienomis Abchazijos ir Pietų Osetijos vietinės separatistų administracijos, veikiančios po rusų kariuomenės skėčiu, gavo nurodymus pasiskelbti nepriklausomomis valstybėmis.

Įvykdė. Rusija, be abejo, tuoj pripažino savo okupuotas Gruzijos dalis nepriklausomomis valstybėmis. Izoliavosi pasauly kaip neteisėtų veiksmų šalininkė. Matyt, apsigavo. Jos nepalaikė, kaip tikėtasi, nei Šanchajaus valstybių grupė, nei satelitai NVS, net Baltarusija. Be to, prasidėjo NVS byrėjimas - Gruzija išstojo iš šios gana formalios sovietinės bendrijos. Todėl tie, kurie skelbia Rusijos politines pergales kare prieš Gruziją, veikiau perrašinėja Maskvos versiją. Psichologinė pergalė būtų nebent Vakarų silpnumo prieš neprognozuojamą Rusiją parodymas.

Antra vertus, karas nebaigtas, ir tai liečia ne vien žemių okupaciją, kuri yra karo išaldymas. Jis nebaigtas ir todėl, kad Rusija nepasiekė savo svarbiausio tikslo: pakeisti nepriklausomybinę ir vakarietišką Tbilisio politiką kitokia - prorusiška.

Tam reikėjo ginkluotu smurtu nušalinti teisėtą valdžią. Nepavykus ar nesiryžus atakuoti Tbilisio, o gruzinams ir toliau pakankamai remiant prezidentą Michailą Saakašvilį, Maskva nūnai pasirengė naujam puolimui. Kaukaze vasarą vyko didžiuliai kariniai manevrai, pastarosiomis dienomis vėl sustiprintas karinis ir propagandinis „atkričio“ paruošimas, neva savižudė Gruzija norinti rusus pulti. M.Saakašvilis pareiškė, kad neketina siekti žemių susigrąžinimo kuo greičiau ir jėga - tai

Lietuvos Seimas patvirtino prezidentės D. Grybauskaitės teiktą Arvydo Pociaus kandidatūrą Lietuvos Kariuomenės vadu. Už jį balsavo 75 Seimo nariai, 6 buvo prieš ir 40 susilaikė. Liberalams netiko, kad A. Pocius pasisako ne tik už profesionalią kariuomenę, bet ir už rezervų išlaikymą.

Sajungos pagalba, taip irgi negerai. Nenori likti beginklė ir bejėgė - neleistas agresyvumas. Ir „Nabucco“ projektas gyvas, nors Rusijos kariuomenė grėsmingai arti. Ir NVS sumažėjimo terminas - metai, kai oficiali narė išstojo, - čia pat, vertėtų užkardyti. Dar tas Joe Biden smunkančią Rusiją įžeidė, tikėtai Amerikai atkeršyti. Ir klimato sąlygos kalnuose prie ribos: prieš metus būtent rugpjūtį jos buvo palankiausios kariauti prieš Gruziją, o šiai, jeigu reikėjo karo, kaip tik reikėjo lukterėti kokį mėnesį. Eina rugpjūtis, ponai prisiekusieji. Ir dar sproginsiantis Šiaurės Kaukazas, vėl galima deržavos pagunda imtis kompleksinio ir „galutinio sprendimo“ visam Kaukazui... Duok Dieve Rusijos valdžiai proto, kad taip neįvyktų, kad vėl nepultų.

O „Laisvės“ radijas štai klausia, kokia Pietų Osetijos ir Abchazijos „valstybių“ perspektyva? Po metų pasiskelbimo, atseit. Arba po Rusijos veiksmo atplėšti jas galutinai.

Žinoma, nėra tokių valstybių. Niekas nė neįsivaizduoja, kad kuri nors jų galėtų pageidauti svetimos kariuomenės išvedimo ir JT dalinių įvedimo. Arba kad Šiaurės Osetija pageidautų jungtis su „nepriklausoma“ Pietų Osetija į vieną nepriklausomą Osetijos Respubliką. Nepageidaus, būkim ramūs, nes yra, kas nurodo, ir tikrovė yra tikrovė. **Kolonializmas kariniu XIX amžiaus pavidalu, tik štai JT Dekolonizacijos komitetas niekaip to nepastebi.**

O kad Gruzija jau suvokia įžvelgiamoj ateity žemių neatgausianti, tai beveik plusas. Vakarai apsiribojo formaliu nepripažinimu, tūpčioja, ir tikrovė yra tikrovė. Kad tik nebūtų naujo užpuolimo, lemiamo karo dėl visos Gruzijos.

Bernardinai.lt

(Atkelta iš 3 psl.)
ULTIMATUMAS...

Raštikis sutiko sudaryti naują vyriausybę. Vadinas, nuo šio momento jis dalyvauja posėdyje, kaip būsimosios vyriausybės pirmininkas.

Aš paprasčiau žodžio. Pakartojęs savo anksčiau pareikštąją nuomonę, kad ultimatumą reikia atmesti ir gintis, paprasčiau Prezidentą, kad jis leistų pasisakyti naujamam Ministrui pirmininkui.

Raštikis atsakė: „Krašte yra įgulos. Gintis būtų neįmanoma. Reikia visus reikalavimus priimti ir nesipriešinti”.

Man pasidarė pikta. Neprašęs žodžio pasakiau: „Anksčiau — duok pinigų, pinigų, o dabar bijom šautuvą pakelti”.

Bizauskas vėl pradėjo karščiuotis ir raginti greičiau ultimatumą priimti, nutraukti tardymo komisijos darbus, tai ir rusai padarys mums nuolaidų ir sušvelnins savo reikalavimus. **Jokantas kalbėjo labai trumpai. Jis sakė: „Jeigu taip, tai paimkim ir pasipriešinkim”.** Vitkauskas, padilinęs sėdimąją kėdę, sakė, kad jis pritariaš Raštikio nuomonei, jog gynimasis būtų neįmanomas, kai krašte yra įgulos.

Valstybės kontrolierius Šakenis pasakė: „Vis dėlto geriau būtų pasipriešinti”.

Prezidentas griežtai pareiškė, kad jis pirmojo ir trečiojo punktų priimti nesutinka. Jis atsistojo ir pasakė, kad išeinąs. Kilo sąmyšis, prašyta, kad pasiliktų. Prezidentas atsisėdo. **Prezidentas sakė, kad jeigu nesipriešinama, tai jis, protesto ženklan, savo pareigas pagal konstituciją perduos Ministrui pirmininkui ir pats išvažiuos pailsėti. Sakė, kad negalįs pasilikti krašte, nes tokiu atveju rusai priverstų jį pasirašyti visokių dokumentų ir tuo pačiu subolševikinti Lietuvą.**

Naujų pasiūlymų nebuvo. Merkys, visą laiką nę žodžio neprataręs, atsistodamas rankomis sudavę per kelius ir pasakė: „Aš manau, kad pirmąjį ir antrąjį punktą reikia priimti, o dėl trečiojo — naujam pirmininkui reikia vykti į Maskvą tartis”.

Taigi mintis dėl pasipriešinimo buvo palaidota. Tada aš pasiūliau nors protestą pareikšti.

Prezidentas: „Būtinai”.

Raštikis: „Tas nieko nepadės. Nereikia rusų erzinti jokiais protestais. Mums reikės su jais dirbti, todėl reikia rodyti daugiau nuoširdumo”.

Taip birželio 15 d., 7 val. ryto, buvo baigtas paskutinis Nepriklausomos Lietuvos Ministrų tarybos posėdis.

Jokių balsavimų nebuvo,

bet visi dalyviai buvo prašomi pareikšti savo nuomones.

To posėdžio metu išryškėjo:

1. Respublikos Prezidentas naują vyriausybę paveda sudaryti Raštikiui.

2. Su daugumos Ministrų tarybos narių, naujai parinkto Ministro pirmininko ir Kariuomenės vado siūlymu **ultimatumą priimti ir nesipriešinti Prezidentas nesutinka.**

3. Prezidentas pagal konstituciją savo pareigas paveda eiti Ministrui pirmininkui ir išvyksta užsienin.

Tuojuo po to posėdžio Merkys norėjo pirmininko pareigas perduoti Raštikiui. Raštikis nesutiko. Jis sakė, kad pareigas perims tik tada, kai Ministrų taryba bus sudaryta ir Prezidento patvirtinta.

Prezidentas paklausė Merkį: „Kur yra Skučas su Povilaičiu?”

Merkys: „Pone Prezidente, jie yra saugioje vietoje”.

Prezidentas Merkiui: **„Žiūrėk, kad šių žmonių gyvybė nebūtų mums ant sąžinės”.**

Prezidentas ir Merkys prašė visus ministrus būti arčiau prezidentūros arba Ministrų tarybos rūmų, kad prireikus galima būtų surasti.

Raštikis su Prezidentu kalbėjosi dėl naujos tarybos sudarymo. Girdėjau, kaip Raštikis kalbino Tamošaitį, Jokantą, Vitkauską įeiti į jo sudaromąją vyriausybę. Su Urbšiu ketino susisiekti telefonu. Bizauskui buvo numatoma pasiuntinio vieta Vašingtone. Apie 9 val. ryto aš ir Tamošaitis atvykome į Ministrų tarybos rūmus. Netrukus atvyko ir Merkys. Mus pašaukė pas Merkį. Jis visiems ministrams davė po 1.000 dolerių. Apie 10 val. aš vėl grįžau į prezidentūrą. Apie 10 val. buvo gautas iš Maskvos pranešimas, kad Raštikio kandidatūra nepriimtina. Visiems buvo nelauktas smūgis, bet labiausiai Bizausko optimizmui.

Lietuvių Enciklopedijoje ir mūsų spaudoje visur buvo rašoma, kad rusų ultimatumą Lietuvos vyriausybė priėmė.

Lietuvos konstitucijos paragrafas 141 yra tokio turinio:

„Mobilizaciją, karą ir taiką sprendžia Respublikos Prezidentas Ministrų tarybos pasiūlymu”.

Šiuo gi konkrečiu atveju Ministrų tarybos dauguma siūlo ultimatumą priimti.

Prezidentas nesutinka. Tai kaip gi — ultimatumas priimtas ar ne?

Tokio klausimo iki šiol dar nesprenė mūsų teisininkai. Jis yra įdomus ne tiek praktiškam reikalui, kiek teoretiškai išaiškinti šiam teisiniam klausimui.

Iš Kazio Musteikio prisiminimų (101-109 psl.)

Prieš du dešimtmečius trijose nepriklausomybės siekusiose Baltijos šalyse vykusioji akcija „Baltijos kelias” įtraukta į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) „Pasaulio atminties” sąrašą. Tai patvirtino Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato vadovė Asta Dirmaitė. „Baltijos kelio dokumentinio paveldo įtraukimas į šį sąrašą reiškia Lietuvai tarptautinį pripažinimą - tai, kad šis įvykis pripažintas pasaulinės svarbos įvykiu”, - sakė ji.

BALTIJOS KELIU VĖL BUS NEŠAMI LAISVĖS KRYŽELIAI

Rugpjūčio 21-23 dienomis rengiamas XVIII tradicinis tarptautinis estafetinis bėgimas “Baltijos kelias”, skirtas gyvojo Baltijos kelio 20-mečiui paminėti. Nuo pradžios Vilniuje iki galo Taline iš rankų į rankas kaip estafetės lazdelės bus perduodami kryželiai, simbolizuojantys laisvės trokštančių žmonių grandinę.

Šiuo metu turimais duomenimis, dalyvaus 25 Lietuvos ir 15 Latvijos atstovų. Estai kol kas apie savo dalyvavimą jokios informacijos nepateikė.

Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacijos iniciatyva tarptautinis estafetinis bėgimas

“Baltijos kelias” gimė kaip gyvas paminklas istoriniam Baltijos keliui, kurio dalyviai kasmet primena Baltijos šalių gyventojams ir visai pasaulio bendruomenei, kad iškovota mūsų laisvė yra dar jauna, gležna ir trapi, palyginti su galingais XXI amžiaus ginklais.

Pagal tradiciją bėgimas prasideda Vilniaus Arkikatedros aikštėje.

Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacijos pirmininkas Romas Bernotas ragina gyventojus bet kurioje bėgimo trasos vietoje prisijungti prie pagrindinių bėgikų, bent 1 km pagal galimybes bėgti su jais

kartu ir savo rankų šiluma sušildyti Baltijos keliu nešamus kryželius. Kiekvienam bėgikui lydėjusiam dalyviui, kuris nubėgs nors 1 km, bus įteiktas specialus pažymėjimas.

Šiuos metus Seimas yra paskelbęs Baltijos kelio 20-mečio metais.

Šiemet rugpjūčio 23 d. sukanka 20 metų, kai įvyko istorinė Baltijos kelio akcija. 650 kilometrų ilgio gyva grandinė nusitiesė nuo Vilniaus iki Rygos, nuo Rygos iki Talino. Daugiau kaip 2 milijonai Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų taip pasauliui pademonstravo savo norą būti laisviems. **LGITIC**

PRADEDAMA ATSTATYTI ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE

Siekiant išsaugoti nykstantį vieną išpūdingiausių Lietuvos gotikos paminklų – Šv. Onos bažnyčią Vilniuje – pradedami jos atstatymo darbai.

Šiems darbams atlikti Kultūros paveldo departamentas skyrė per 553,4 tūkst. litų Vilniaus arkivyskupija – 230,7 tūkst. litų. Bažnyčios remonto ir atstatymo darbus pavesta atlikti valstybės įmonei “Lietuvos paminklai”, kuri pasirašė rangos sutartį su viešųjų pirkimų konkursą laimėjusia UAB “Altitudė”, šiais metais atliksiančia bažnyčios atstatymo darbus.

Šv. Onos bažnyčios atstatymo projekto vadovas – architektas Antanas Gvildys.

Atstatymo darbų tikslas – nekeičiant XX a. atliktų atstatymo darbų, kurie suformavo dabartinį Šv. Onos bažnyčios siluetą ir fasadų vaizdą, sutvarkyti bažnyčios bokštelių plytų mūrą ir atkurti istorijos eigoje nnykusius du pinoklius (į viršų smailejančius bokštelius) šoniniuose

bažnyčios fasaduose.

Bažnyčios tvarkymo darbus planuojama atlikti trimis etapais. Pirmajame Šv. Onos bažnyčios atstatymo etape, kuris pradedamas rugpjūčio mėnesį ir planuojamas baigti iki 2009 m. pabaigos, bus tvarkomos stogo konstrukcijos: suveržiamas mūras, perklojamos čerpės, atstatyti yrantys elementai ir metalo dirbiniai, atkuriami pinokliai ir atkuriamas kryžių auksavimas. Siekiant kaip įmanoma labiau apsaugoti sienų mūrą nuo drėgmės, numatyta įrengti lietlovių ir lietvamzdžių sistemą, taip pat siekiant apsaugoti bažnyčios skliautus nuo peršalimo ir kondensato susidarymo, planuojama juos apšiltinti.

Antrame bažnyčios atstatymo etape planuojama parengti tikslų fasadų atstatymo projektą ir pradėti fasadų bei karnizo restauraciją, pakeisti bažnyčios langus. Trečiame etape planuojama atstatyti bažnyčios interjerą.

Tolesni Šv. Onos bažny-

čios tvarkymo darbai ir jų įgyvendinimo terminai tiesiogiai priklauso nuo valstybinio finansavimo, kurį kitais metais planuojama žymiai sumažinti. Finansavimas, kurį Kultūros paveldo departamentas gauna ir skiria Lietuvos bažnyčių atstatymui ir tvarkymui, 2010 m. bus sumažintas perpus ir tesieks 3 mln. litų.

Šv. Onos bažnyčia prie Bernardinų vienuolyno buvo pastatyta XV a. pabaigoje. Bažnyčia ne vieną kartą degė, 1812 m. buvo paversta prancūzų kariuomenės sandėliu. Šv. Onos bažnyčia XIX a. buvo kelis kartus remontuota. Viena iš pagrindinių rekonstrukcijų atlikta 1902-1909 m., kai buvo atstatyti fasadai ir bokšteliai. Pastarąjį kartą Šv. Onos bažnyčia buvo atstatoma 1969-1971 m. pagal Paminklų konservavimo instituto inžinierės Janinos Bartkienės projektą – darbų metu buvo metalinėmis konstrukcijos sutvirtinti yrantys bokštai, pakeistos suaižėjusios fasado mūro dalys. **LGITIC**

CLEVELAND, OH

PRISIMINIMAS IR PRISITAIKYMAS

Š.m. rugpjūčio 9 d., sekmadienį, po 10:30 v. r. atnašautų šv. Mišių Cleveland, OH, Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, visi maldininkai rinkosi greta esančioje parapijos sodyboje į paskutinę parapijos gegužinę - sugrįžtuves.

Svečių buvo per du šimtus. Tarp jų matėsi Immaculate Heart of Mary kleb. kun. Ralph Hudak, St. Paul (Euclid, OH) parapijos administratorius kun. William Jerse, (kuris taip pat yra Cleveland vyskupijos tribunolo teisėjas), Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos kleb. kun. Gediminas Kijauskas, SJ, St. Francis parapijos diakonas Frank Lozada su žmona, pakviesti Šv. Jurgio parapijos kleb. kun. Joseph Bacevice. Šio straipsnio autoriui buvo pranešta, kad Šv. Jurgio buvusio klebono (1919-1929) kun. Joseph Halaburdos giminaitė taip pat yra svečias, tačiau po autoriaus pokalbio su ja, tokia giminaitė nepaaiškėjo. Kun. Joseph Halaburda buvo užpirkimo dabartinės parapijos žemę, bet gaila kad, prieš bažnyčios pastatymą, jis buvo paskirtas kitur.

Prieš 1949 metus Šv. Jurgio parapijos gegužinės nebuvo ruošiamos dabartinėje sodyboje, bet „provincijoje“, nes jos reikalavo didelės erdvės galinčios sutalpinti gausius parapijiečius bei svečius. Po kleb. kun. Balio Ivanausko išėjimo į pensiją, dabartinio kleb. kun. Joseph Bacevice tėvelis a.a. Anthony Bacevice (parapijos tarybos narys) patarė atnaujinti šv. Jurgio gegužinės parapijos sodyboje, kur jos buvo rengiamos iki dabar, sėkmingai bendraujant parapijiečiams ir svečiams ir maloniai praleidžiant laiką.

Nepaisant karštos ir drėgnos dienos, visi svečiai sėdėjo prie stalų po medžiais, saugūs nuo stiprių saulės spindulių. Šilto ir gardaus maisto buvo daug. Jį pagamino *Gintaro restoranas*. Saldumynai buvo *šv. Jurgio parapijos ponių dovana*. Troškuliui numalšinti ir atsigaivinti nestigo gėrimų ir šalto arbūzo.

Buvo istorinių nuotraukų parodėlė iš Šv. Jurgio parapijos praeities ir iš antrabangių laikų, kuri įspūdingai sugrą-

žino veiklios parapijos nueitą kelią.

Muziką šioms sugrįžtuvėms parūpino *Greg Priddy*, ilgametis Clevelando lietuvių radijo programos *Tėvynės Garsai*, garso inžinierius. Įvairūs žaidimai davė progą visiems išbandyti savo laimę ir jų buvo daug. Šios dienos sugrįžtuvių viršūnė buvo traukimas piniginių laimėjimų \$ 2000.00 sumoje.

Dėkojame *Taupai* už suteiktą finansinę paramą, visiems atvykusiems į šią gegužinę ir visiems mūsų *savanoriams* bei *rėmėjams*.

Pagal žinias, **Šv. Jurgio parapija Cleveland, OH diocezijos įsakymu bus uždaroma 2009 m. spalio 18 ir sujungta su dabartine Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapija**. Po sujungimo 2009 m. spalio 25 d., nauju vardu pavadinta parapija su nauju klebonu taps tikrove. Suprantama, kad šis sujungimas atneš pasikeitimų prie kurių reikės darniai ir vieningai prisitaikyti.

Algirdas V. Matulionis

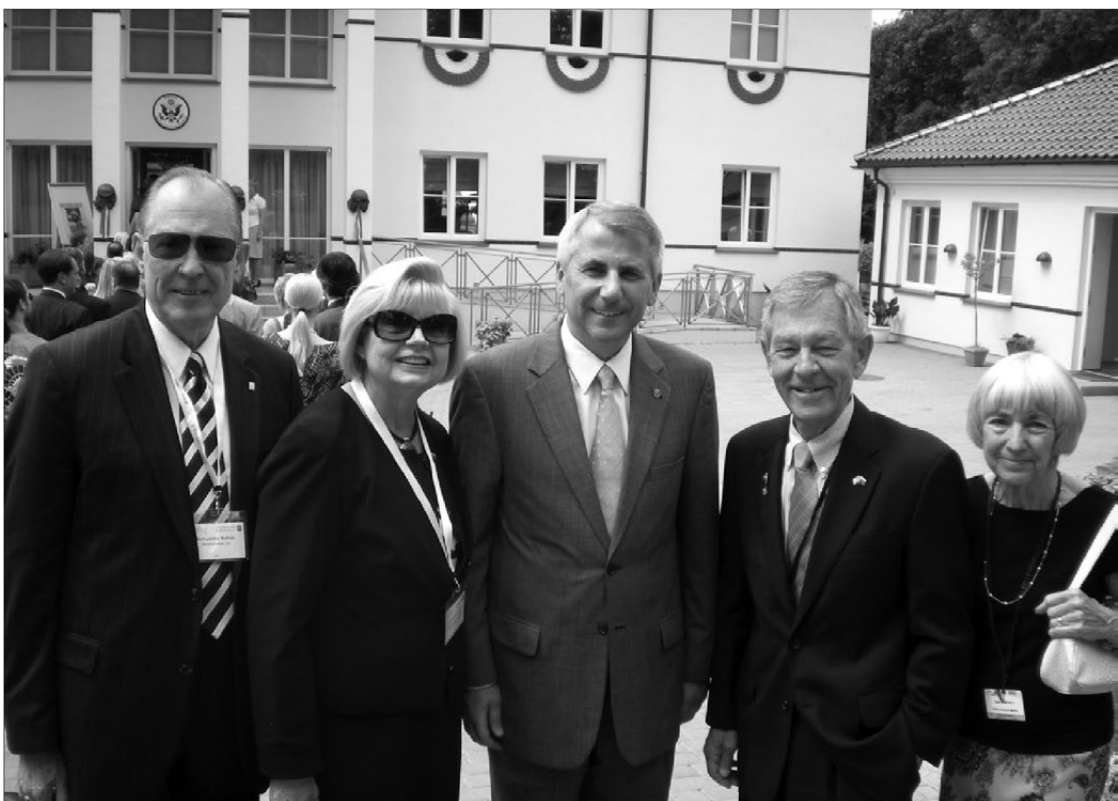
ST. PETERSBURG, FL

Subuvimas klubo salėje

Liepos mėn. 1 d., Lietuvių klubo St. Petersburg valdyba klubo patalpose surengė gegužinę, sutraukusi 80 žmonių. Salė buvo atidaryta jau 11:30 val., kadangi susidarė grupės žmonių, kurie norėjo palošti kortomis, o mažoji klubo salė kaip tik tiko tam reikalui.

Pietų metu, klubo pirmininkė Vida Meiluvienė pasveikino visus susirinkusius, sakydama, kad šiandien švenčiame Amerikos nepriklausomybės šventę, nes liepos mėn. 4-ją turėsime paruošti salę sekmadieniui, liepos mėn. 5-jai, kai 2 val. p.p., kartu su viso pasaulio lietuviais turėsime giedoti Lietuvos himną. Pirmininkė sukvietė visus buvusius choristus prie mikrofono, ir, visiems sustojus, gražiai nuskambėjo Amerikos himnas. Savo kalboje pirmininkė dar pasakė, kad dėkojame Amerikai už mūsų išsileidimą, kur mes radome prieglaudą ir galėjome pradėti gyvenimą iš naujo.

Pietūs, kuriuos gamino klubo valdybos nariai, buvo sotūs ir skanūs. Ant kiekvieno stalo buvo padėta dėžutė „sparklerių“, kurie buvo uždegami ir degdami išleisdavo gražias

JAV Nepriklausomybės šventės proga JAV ambasadorius John Cloud savo rezidencijoje surengė priėmimą. Nuotraukoje iš kairės: Romas Bublys, LR Garbės Generalinė konsulė Ingrida Bublienė, LR Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Vilniuje dalyvavęs, konferencijoje „Organization for Security and Co-operation in Europe“ JAV senatorius iš Ohio valstijos George Voinovich su žmona Janet.

Jono Vasilevičiaus nuotr.

kibirkštis.

Skambėjo lietuviškos dainos. Pirmininkė pranešė, kad pradedama klubo narių sunešta loterija, kurią praveisti buvo pakviesta klubo išdininkė Aldona Česnaitė. Loterijos laimikiai padarė kai kuriuos stalus ypač laimingais.

Atsisveikinome su Lietuvos karininku

Liepos mėn. 12 d. į Lietuvių klubo sekmadienio pietus atsilankė Lietuvos atstovas JAV Centro vadovietėje Tama, FL pulk. leit. Romanas Satkus su šeima: žmona Bianka, dukterys Živilė, Milola ir sūnus Domininkas. R. Satkus yra kalbėjęs Lietuvių klube per šių metų Vasario 16 minėjimą. Šį kartą teko su juo ir šeima atsisveikinti, nes jie grįžta į Lietuvą. Atvykdami atvežė ir dovanų klubui: mažą šaldytuvą, microwave krosnelę, dėžę indų ir keletą CD apie Lietuvos kariuomenę. Klubo pirmininkė Vida Meiluvienė padėkojo jam už gražią atsisveikinimo kalbą ir apgailestavo, kad gal daugiau ir nesimatysime.

Išdalintas knygų perteklius

Liepos mėn. 19 d., klubo pirmininkė Vida Meiluvienė paskelbė, kad ant stalo prie scenos yra sudėtas klubo bibliotekos knygų perteklius (dublikatai), kuriuos pietų susirinkę asmenys gali pasiimti ir negražinti atgal į biblioteką. Nors sudėta buvo daug knygų, bet liko tik vokiečių kalbos žodyno du tomai.

Liepos mėn. 26 d., pietų metu atsisveikino su Lietuvių klubo nariais ir svečiais kun. Simas Maksvytis. Jis visą mėnesį pavadavo Šv. Kazimiero Misijos vadovą kan. Bernardą Talaišį, kuris buvo išvykęs į Lietuvą.

CHICAGO, IL

Aš manau, kad pats pagrindinis tikslas, lietuvių kultūros puoselėjimo, lietuviybės išlaikymo ir jos tolimesnio vystymosi tikslas nėra pasiektas. Jaunoji karta labai lengvai gali paskęsti Amerikos visuomenėje, pamiršdama savo tėvų kultūrą, savo pačių prigimtį, taip kad Fondo, kuris rėmė ir studentiją, ir lietuvių kultūrą, visas dėmesys turi būti nukreiptas į mūsų lietuviybės palaikymą ir mūsų kultūros puoselėjimą. Fondas prieš savo akis turi nepasiektusius uždavinius... Mano nuoširdus linkėjimas būtų, kad Fondas stiprėtų su kiekviena diena. Darbas nėra baigtas. Uždaviniai prieš akis dideli.

(Prez. Valdas Adamkus)

Lietuvių fondas rengia iškilmingą pokylį, prezidento Valdo Adamkaus ir Almos Adamkienės garbei, kuris vyks šių metų spalio 3 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Pokylis skirtas nuoširdžiai padėkai už jo Ekscelencijos darbus bei nuopelnus Lietuvai. Tikimasi, kad dvi kadencijas Lietuvos Respublikai vadovavusį Prezidentą savo apsilankymu pokylyje pagerbs daugelis aukštų JAV valstybės pareigūnų, visuomenės veikėjų, Prezidento draugų ir bičiulių bei didelis būrys dėkingų tautiečių.

Daugiau informacijos kreipkitės Lietuvių fondo raštinės telefonu 630.257.1616 arba elektroniniu paštu admin@lithfund.org

Skandalas Illinois universitete

Illinojaus universitetą sukrėtęs studentų priėmimo skandalas, atrodo, bus pridaręs per daug darbo universitetą aptarnaujantiems advokatams. Universitetas turės samdyti advokatus dar iš šešių advokatūrų, kurie narplios kaltinimus dėl studentų priėmimo į universitetą pagal pažintis, o ne pagal akademinius rodiklius.

Šiuo metu universiteto vadovybė nežino, kiek iš viso atsieis advokatų paslaugos. Kol kas yra žinoma tik, kad už 32 valandų darbą birželio 9 dieną „Vincent Pinelli and Blanca Dominguez of Burke, Burns & Pinelli Ltd“ advokatūra pateikė daugiau nei dešimties tūkstančių dolerių sąskaitą. Šiuo metu Illinojaus universitetas yra pasamdęs „Thomas, Mamer & Haughey“ iš Cham-paign, dirbančius už 190 dolerių į valandą, „Hinshav & Culbertson LLP“ iš Springfield, dirbančius už 400 dolerių į valandą, „Heyl, Royster, Voelker & Allen PC.“ iš Urbana, dirbančius už 180 dolerių į valandą, ir „Jenner & Block“ iš Čikagos, dirbančius už 395 dolerius į valandą.

Rugsėjo 13 d., sekmadienį: Morton East High School auditorijoje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL) Čikagos lietuvių opera pristatys premjerą – Johann Strauss operetę „Šikšnosparnis“. Pradžia 3 val. p. p. Pasiteirauti tel. 773-501-6573. Anksčiau įsigyti bilietai galioja.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI

ALT sąjungos Čikagos skyriaus valdybos ruošiamoje **gegužinėje**, kuri įvyks rugpjūčio 23 d. 12 val. p. p. **Ateitininku namų ažuolyne**, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439. Muzika, vaisės, loterija! Atvykite su draugais.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikąs, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Lietuvos Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas su užsienio reikalų ministru Vygaudu Ušacku aptarė jūrinių pagrobimo situaciją ir rusų sustiprintą lietuvių vežėjų patikrinimą. A. Valinskas išsireiškė, kad „rusų, kaip ir piratų, veiksmai labai dažnai neprognozuojami“. Vygaudas Ušackas parlamento vadovo pasisakymą įvertino kaip nekorektišką, pasakytą ne vietoje ir ne laiku.

www.lrs.lt

EK PRAŠO RUSIJOS PASIAIŠKINTI DĖL LIETUVOS VEŽĖJŲ DISKRIMINACIJOS

Europos Komisija (EK) prašo Rusijos pasiaiškinti dėl Lietuvos vežėjų diskriminavimo - reaguojant į Lietuvos skundą Rusijai išsiųstas trijų eurokomisarų pasirašytas laiškas, penktadienį sakė susisiekimo ministras Eligijus Masiulis.

Anot ministro, tai jam per pokalbį telefonu pranešė už mokesčius ir muitų sąjungą atsakingas eurokomisaras Laszlo Kovacsas. Jis taip pat pažadėjo Lietuvos vežėjų klausimą iškelti per vizitą Maskvoje rugsėjo viduryje.

„L.Kovacsas informavo, kad į Rusiją buvo išsiųstas laiškas, kurį pasirašė jis, transporto komisaras Antonio Tajani ir išorės ryšių komisarė. L.Kovacsas taip pat sakė, kad rugsėjo viduryje ketina vykti į Maskvą ir kels šį klausimą

susitikime su Rusijos muitinės vadovais. Eurokomisaras sutiko, kad tie metodai, kuriais vadovaujasi Rusija, diskriminuoja Lietuvos vežėjus“, - sakė E.Masiulis.

Susisiekimo ministro teigimu, laišką prašydamas paaiškinti situaciją išsiuntė ir asmeniškai pats L.Kovacsas.

Lietuva apkaltino Rusiją, kad ši diskriminuoja Lietuvos vežėjus, nes visiems be išimties kroviniams automobiliams iš Lietuvos ėmė taikyti sugriežtintas muitinės procedūras. Dėl to pasienyje su Rusija dar praėjusių savaitę susidarė ilga krovinių automobilių eilė.

„Aš paprašiau, kad ES aktyviai dalyvautų sprendžiant šias problemas, nes diskriminacija nacionaliniu pagrindu yra atmetama bet koku atveju.

Mane patikino, kad Europos Komisija tikrai nenusisuks nuo šių problemų sprendimų, o Lietuva gali tikėtis pagalbos“, - sakė E.Masiulis.

Rusijos muitinė rugpjūčio 13 d. sutiko panaikinti sugriežtintą kontrolę Lietuvos vežėjams mainais į 29 Lietuvos vežėjų įmonių veiklos apribojimą vežant krovinius į Rusiją. Rusijai rugpjūčio 14 d. buvo nusiųstas „patikimų įmonių“ sąrašas. Šių bendrovių vilkikai turėtų būti tikrinami normalia tvarka.

Dėl sugriežtintų Rusijos muitinės procedūrų Latvijos ir Rusijos pasienyje antrą savaitę yra susidariusi keliolikos kilometrų Lietuvos krovinių automobilių eilė. Rusija teigė, kad tvarka sugriežtinta dėl padažnėjusių Lietuvos vežėjų daromų pažeidimų. **LGITIC**

NIGERIJOS PIRATŲ PAGROBTI LIETUVOS JŪREIVIAI IŠLAISVINTI

Lietuvos valstybė nemokėjo milijonų mūsų jūreivius prie Nigerijos krantų pagrobusiems piratams. Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas tikina, kad Lietuva niekada nemoka ir nemokės išpirkų nei piratams, nei teroristams.

Vis dėlto prieš pusantros savaitės prie Nigerijos krantų piratų pagrobtų Lietuvos jūreivių košmaras baigėsi. V.Ušackas rugpjūčio 14 d. pranešė, kad 5 lietuvių jūreiviai paleisti ir šiuo metu apklausiami Nigerijos pareigūnų. Visi išlaisvinti jūreiviai sveiki. Juos apžiūrėjo medikai. Ministras pranešė telefonu kalbėjęs su kapitonu, kuris patvirtino, kad gydytojai jūreiviams sveikatos sutrikimų

nenustatė. Tikimasi, kad lietuviai per artimiausias 2-3 dienas grįš į Lietuvą. Ministerijos darbuotojai derina skrydžių maršrutus, kurie būtų patogūs lietuviams grįžti.

Spaudos konferenciją Vilniuje surengęs URM vadovas neatskleidė, kokiomis aplinkybėmis jūreiviai buvo išlaisvinti. Kaip žiniasklaidai sakė „Limarko“ laivininkystės kompanijos generalinis direktorius Vytautas Lygnugaris, jūreiviai buvo išlaisvinti rugpjūčio 14 d. rytą.

„Visi - sveiki, tačiau dėl to, kad praleido daug laiko tarp uodų, jie bus tikrinami liginėje dėl maliarijos ar kitų ligų“, - teigė V.Lygnugaris.

Komentuoti, koku būdu jūreiviai buvo išlaisvinti, „Limarko“ vadovas taip pat atsisakė.

Išpuolis Nigerijos vandenyse, per kurį iš „Limarko“ laivininkystės kompanijos motorlaivio „Saturnas“ pagrobti penki Lietuvos piliečiai, įvyko rugpjūčio 3 dieną. Ginkluoti užpuolikai įkaitais paėmė 5 iš 14 įgulos narių ir išgabeno juos greitaeigė valtimi nežinoma kryptimi.

Apie įkaitais Nigerijos pakrantėse paimtų penkių Lietuvos laivininkystės kompanijai „Limarko“ priklausančio laivo „Saturnas“ jūreivių išlaisvinimą informuota Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė paskambino laivo kapitono Sergejaus Triškino žmonai Liudmilai Triškinai. **LRT**

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas rugpjūčio 12 dieną Utenos rajone susitiko su JAV Valstybės sekretorės pavaduotoju Europos ir Azijos klausimams Philip H.Gordon. Susitikimo metu pasikeista nuomonėmis dėl šiuo metu naujai rengiamos NATO Strateginės koncepcijos. V.Ušackas pabrėžė, kad naujoje koncepcijoje Lietuvai svarbiausia bus išlaikyti kolektyvinės gynybos principą.

„NATO turi užtikrinti aukščiausią saugumo lygį visoje savo teritorijoje, todėl svarbu rengti NATO gynybos planus, – pažymėjo ministras V.Ušackas. – Mes pasisakome už NATO infrastruktūros ir mokymo centrų kūrimą visoje Aljanso teritorijoje, taip pat ir Lietuvoje“. Anot ministro, Lietuva labai aiškiai pasisako už tolesnę NATO plėtrą. Lietuva taip pat siekia oro policijos misijos Baltijos šalyse veiklos po 2011 metų tęstinumo ir jos pavertimo nuolatine NATO misija.

Pokalbio su Ph.H.Gordon metu ministras akcentavo, kad Aljansas turi toliau plėtoti pragmatinius santykius su Rusija ir principingai siekti, kad Rusija vykdytų prisiimtus įsipareigojimus. Susitikime taip pat kalbėta apie Lietuvos ir JAV dalyvavimą tarptautinėse misijose Afganistane. Pažymėta, kad net sunkiomis ekonominėmis sąlygomis Lietuva ir toliau vykdys humanitarinius ir karinius įsipareigojimus Afganistane. Susitikime taip pat aptarta pasaulinė ekonominė ir finansų krizė ir jos įtaka Rytų Europos šalims, situacija Ukrainoje, Gruzijoje. Baltarusijoje.

„JAV parama svarbi ir Europos Sąjungai įgyvendinant Rytų partnerystę – būtina toliau stiprinti bendradarbiavimą su mūsų rytinėmis kaimynėmis. Labai svarbu įtraukti į šiuos procesus ir artimiausią Lietuvos kaimynę – Baltarusiją“, – sakė V.Ušackas. Ministras ir JAV valstybės sekretorės pavaduotojas sutarė, kad būtina bendrai koordinuoti transatlantinę politiką ir būti pasirėngus įvairiems netikėtumams ir krizėms.

Lietuvos Respublikos UR ministras Vygaudas Ušackas rugpjūčio 11 dieną iškvietė Rusijos Federacijos ambasadorių Lietuvoje Vladimirą Čchikvadzę pasiaiškinti dėl Lietuvos vežėjų atžvilgiu taikomų diskriminacinių priemonių. Jis rugpjūčio 7 dieną su Rusijos transporto ministru ir Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybės komisijos pirmininku Igoriu Levitinu aptarė Lietuvos vežėjų problemas kertant Rusijos sieną.

Lietuvos ambasadorė Tailandui Sigutė Jakštonytė rugpjūčio 5 dieną Bankoke įteikė skiriamuosius raštus Tailando kronprincui Maha Vajiralongkornui, priėmusiam Lietuvos atstovę Tailando karaliaus Bhumibolo Adulyadejo vardu.

Vilniuje rugpjūčio 4-5 dienomis vyko Lietuvos ir Gruzijos konsultacijos Gruzijos integracijos į NATO klausimais. Konsultacijose dalyvauja Gruzijos Europos ir euroatlantinės integracijos Ministro pavaduotoja Helen Khoshtaria. Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius rugpjūčio 4 dieną susitiko su Ministro pavaduotoja H.Khoshtaria ir aptarė aktualius dvišalio bendradarbiavimo, Gruzijos integracijos į NATO ir Europos Sąjungą klausimus, dabartinę situaciją Gruzijoje ir regione. „Džiaugiamės pirmąja Gruzijos įgyvendinama Metine nacionaline programa, raginame ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su NATO vykdant demokratines reformas šalyje. Lietuva pasirengusi ir toliau konsultuoti Gruziją kelyje į euroatlantinę struktūrą“, – sakė viceministras E.Ignatavičius. Šios konsultacijos – pirmas žingsnis įgyvendinant 2009 metų balandį Lietuvos ir Gruzijos užsienio reikalų ministrų pasirašytą Chartiją dėl europinės ir euroatlantinės integracijos. Chartijoje numatyta sukurti Lietuvos ir Gruzijos euroatlantinės integracijos komisiją, rengti šalių konsultacijas Gruzijos narystės ES ir NATO, kitais klausimais.

Vygaudas Ušackas, LR UR ministras, liepos 31 dieną medaliu „Už nuopelnus Lietuvos Respublikos diplomatinėje tarnyboje“ apdovanojo ambasadorių Rimantą Šidlauską. R.Šidlauskas 1991-1992 metais ėjo Užsienio reikalų ministerijos Konsulinių sutarčių skyriaus vedėjo, 1992-1994 ir 1997-2000 metais – Konsulinio departamento direktoriaus, 1994 metais – užsienio reikalų ministro pavaduotojo, 1994-1997 metais – užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus pareigas, dirbo Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Kanadoje 2000-2002 metais ir Rusijoje 2002-2008 metais.

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASĖ - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvai reikia aiškos ilgalaikės kultūros politikos, akcentavo Prezidentė Dalia Grybauskaitė per susitikimą su kultūros ministru Remigijumi Vilkaičiu. Prezidentė taip pat pažymėjo, kad sunkmečiu reikia daryti viską, kad dėl finansinių problemų menas, kultūra nebūtų sužlugdyti. Kartu su kultūros ministru Prezidentė pabrėžė, kad kultūros politika turi atspindėti ir regionų poreikius.

Valstybės vadovė paragino R. Vilkaitį bendradarbiaujant su Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijomis aktyviau ir geriau išnaudoti ES struktūrinių fondų paramą. Esą pasinaudojus ja būtų galima steigti regioninius integruotus centrus, kuriuose savivaldybės lygiu būtų plėtojama kultūra.

R. Vilkaitis irgi pritarė, jog reikia koncentruotis į regionus. „Ten žmonės yra labai išsiilę kultūrinių renginių, spektaklių, koncertų, ir kiekvienas menininko pasirodymas juos džiugina ir yra labai reikalingas, tuo tarpu sostinė yra gerokai išlepusi“, - sakė ministras. Jo teigimu, tokiam kultūros centrui regione svarbiausia ne vieta, - jis galėtų įskurti ir kultūros namuose, ir mokyklos klasėje. Esą svarbiausia, kad regionų šviesuoliai jaustų paramą ir būtų suformuoti iniciatyviniai branduoliai.

Kalbėdama apie projektą „Vilnius - Europos kultūros sostinė 2009“ (VEKS) D. Grybauskaitė pažymėjo, jog iš šio projekto reikėtų pasimokyti, kad ateityje nebesikartotų klaidos. R. Vilkaičio teigimu, VEKS projektas, nors dar ir pasitaiko pažeidimų, vykdomas gerokai skaidriau. „Vyriausybės kompetencijoje yra dėti visas pastangas, kad kultūra būtų deramai finansuojama, ir kad lėšos nesusikauptų sostinėje, bet nors ir nedidelės lėšos atneštų apčiuopiamą naudą“, - valstybės vadovė citavo Prezidentės atstovas spaudai Linas Balsys.

Kultūros ministras akcentavo, jog labai svarbu - skaidrinti įvairias programas, kad tos pačios nebūtų finansuojamos po du ar tris kartus ir diegti sąžiningumo nuostatas tarp pačių menininkų.

„Lietuviai yra turtingi talentų, meninių sambūrių, atlikėjų, kolektyvų. Jų yra žymiai daugiau nei kai kuriose ekonomiškai stipresnėse valstybėse. Svarbiausia - sąžiningumas vienų kitiems, kolegoms. Jis irgi kuria ir jam irgi reikia, jo projektas ne mažiau svarbus nei tavo. Tas turi būti diegiama jau meno mokyklose“, - sakė R. Vilkaitis.

pažįstamas ilgametis vyriausias redaktorius Leonardas Šimutis. Tad malonu skaityti Audronės Škiudaitės straipsnį nepaprastai tiksliai pavadinimu: „Visuomenės spiritus movens Leonardas Šimutis“, kuriame, net ir man, nuo pat 1949 metų gerai pažinus tėvą ir sūnų Leonardus Šimučius, kai kas nebuvo žinoma. Verta pacituoti vieną Juozo Laučkos citatą iš redaktoriaus L. Šimučio pasisakymo: „Kiekvienam lietuviui, o ypač jaunimui, linkėčiau dalyvauti visuomeniniuose darbuose, nes tai reikalinga mūsų tautinei gyvybei išlaikyti“ (201 psl.).

Knygoje prelatas Ignas Urbonas rašo, jog red. L. Šimutis jau būdamas liginėje mirties patale, kai jis su Albertu Viniku nuvyko atsisveikinti, pasakė: „Džiaugiuosi, kad prieš mirtį dar suspėjau parašyti Amerikos Lietuvių Tarybos istoriją. Ją rašyti man buvo lengva, nes visą laiką vedžiau dienoraštį“. Bet gi prelatas pastebi, kad L. Šimučiui atsisveikinti su A. Viniku, su kuriuo dirbo lietuvišką darbą, nebuvo lengva. L. Šimutis paėmė A. Viniko ranką ir abu tylėjo, matyt, ieškojo žodžio, kurį sunku buvo jiems rasti po 40 metų bendros draugystės ir darbo. Pagaliau L. Šimutis tarė: „Vyrų, nepalūž-

kite ir kovokite vieningai dėl Lietuvos laisvės. Nepraraskite Lietuvos laisvės vilties“ (497 psl.). Didelio Lietuvos patrioto Amerikos lietuviai neteko, kai L. Šimutis mirė 1975 m. balandžio 17 d.

Baigiant šią nepilną apžvalgą, tenka pastebėti, kad iš savo turiningo gyvenimo Marija Remienė „Draugo“ dienraščiui paskyrė trisdešimt metų. Pradžioje ji buvo viena Lietuvių katalikų sąjungos direktorių, vėliau – kaip valdybos pirmininkė, o šiuo metu yra direktorių tarybos sekretorė ir svarbiausia – „Draugo“ fondo pirmininkė. Jos iniciatyva dienraščiui yra atlikta daug didelių darbų. O kad „Draugas“ sulaukė šimtmečio jubiliejaus, yra ir jos didelis nuopelnas. Jos renginiai teikia laikraščiui gyvybę ne tik finansiniu, bet ir dvasiniu atžvilgiu. Su „Draugu“ pradėjusi draugauti 1979 metais, tą veiklą tęsia ir dabar. Ji suorganizavo laikraščio renginių komitetą ir jam daugel metų pirmininkavo. Jos rūpesčiu išleistas ir šis „Draugo“ šimtmečio leidinys.

Linkime „Draugui“ pradėjus antrąjį šimtmetį, nepalūžti, netapti savaitraščiu, nugalėti visus sunkumus ir tęsti lietuvių visuomenei labai reikalingą dienraštį. „*Ad multos annos!*“

Vyt. Radžius

Pirmasis „Draugo“ renginių komitetas: Tėvų marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis, sol. Stasys Baras, Marija Remienė, dr. Antanas Razma, „Draugo“ administratorius kun. Petras Činikas. 1979 m.

„DRAUGAS“ PRADĖJO ANTRĄ ŠIMTMETĮ

Pirmasis Jungtinėse Amerikos Valstijose leidžiamo dienraščio „Draugas“ šimtmečio jubiliejaus minėjimas įvyko liepos 9 dieną Vilniuje, Lietuvos dailės galerijos salėje.

Pirmoji „Draugo“ laida buvo išleista 1909 metų liepos 12 d. Wilkės Barre mieste, Pensilvanijos valstijoje. Tuo metu ten buvo dideli lietuvių telkiniai. Lietuviai dirbo anglių kasyklose. Svarbiausias laikraščio steigėjas buvo kun. Antanas Staniukynas, o pirmasis redaktorius kun. Antanas Kaupas, vienuolių kazimieriečių steigėjos Marijos Kaupaitės brolis.

Sostinėje jubiliejiniam vakare buvo supažindinta su Lietuvoje atspausdinta 524 puslapių imponantiška knyga, beveik monografija „Draugui“ – 100. Už tikėjimą ir lietuviybę“. Ji skirta dienraščio šimtmečiui paminėti. Leidėjai rašo, kad „Tai atskirų autorių straipsnių rinkinys, kuriame aptariamas laikraščio gimimo aplinkybės, pasakojama apie leidėjus, žmones, kurie jį rengė – redagavo, rašė, rinko lėšas, administravo... Medžiaga knygai paimta iš pačio „Draugo“ puslapių ir kitos spaudos... Didelė dalis straipsnių yra parašyta specialiai tai progai... „Draugo“ laikraštis pristatomas ne tik kaip istorinių įvykių fiksuotojas, bet ir kaip lietuvių kultūros puoselėtojas, bei kūrėjas, iniciatyvų šaltinis, idėjų skleidėjas, organizacijų globėjas.“ Knyga gausiai papuošta nuotraukomis, skirta skaitytojams, kartu ir šaltinis užsienio lietuvių veiklos tyrinėtojams.

Knygą puikiai suredaguavo žurnalistė Audronė Škiudaitė. Sudarytoja – Marija Bareikaitė-Remienė. Maketas ir viršelis Daumanto

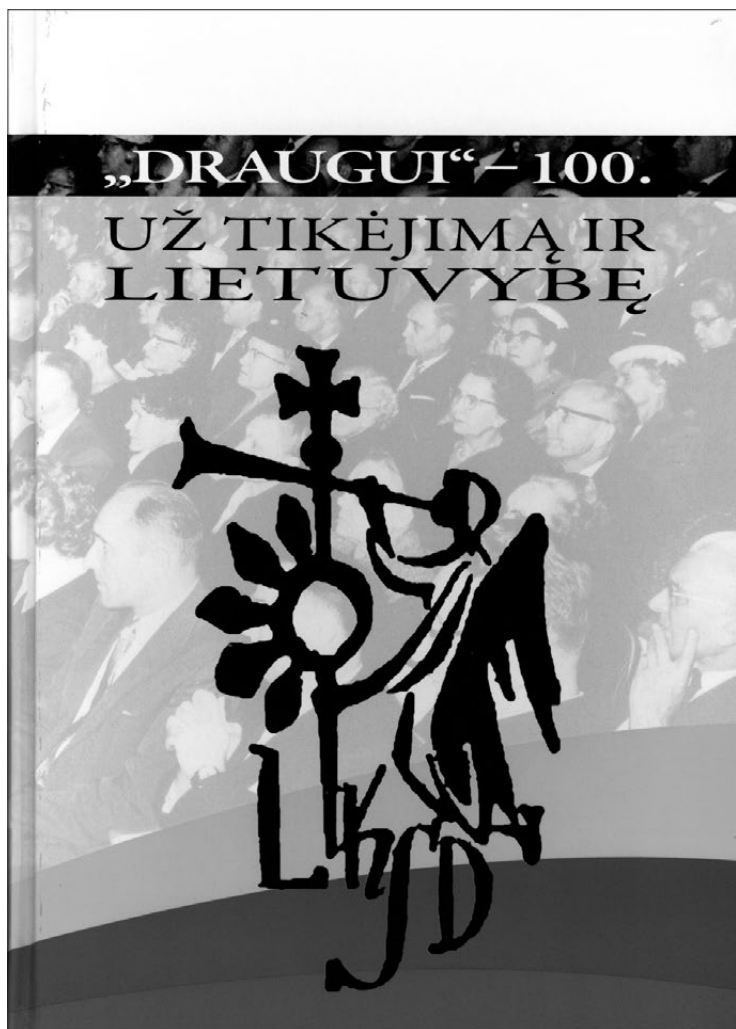
Girininko. Redaktorė ir pati parašė 14 labai vertingų straipsnių. Ypač jos: „Draugas“ Amerikos lietuvių veidrodys“, teikia daug žinių, kurių daugelis nežino. Arba: „Marijonų vienuolija – „Draugo“ globėja jau beveik 90 metų“, kuri, vienuolijos vadovavime nelikus lietuvių, atsisakė leisti dienraštį. Šios knygos leidėjai: Lietuvių katalikų spaudos draugija.

Per šimtą metų dienraščio redakcijoje dirbo daug pirmųjų laikraštininkų, bendradarbiavo daug korespondentų. Nuo 1949 metų leidžiamas kultūrinis priedas lietuvių šviesuomenei. Nuo 1951 metų buvo pravedami romano konkursai rašytojams, gaila, kad nebėra. Neįmanoma čia sužymėti, kiek daug Marijonų vienuolija gero padarė spaudos darbuose, kol jų vadovybėje

buvo lietuviai patriotai kunigai.

Kun. Pranas Garšva, MIC, vienas žymiųjų redaktorių, rašė, kad „Atnaujintos Marijonų vienuolijos įstatuose yra pažymėta, kad jos nariai tarp kitų tikslų rūpinasi ir spaudos darbais, leisdami bei platindami knygas ir katalikiškus laikraščius. Vienuolija todėl rūpinasi išsiauginti tinkamų darbininkų, ugdyti savo nariuose rašto pamėgimą, duoda progos pagilinti žinias tiems, kurie turi sugebėjimų darbuotis spaudos srityje... Spauda yra viena didžiųjų pasaulio galybių, kuri sugeba žmones vesti gerais keliais, bet ir nukreipti į klystkelius...“

„Draugo“ knygoje minimi visi redaktoriai, administratoriai, spaustuvės darbuotojai broliškai vienuoliai ir daugelis kitų. Daugeliui buvo gerai

Okupacijos pradžia. SSRS raudonosios armijos daliniai peržengia Lietuvos Respublikos sieną. 1940 m. birželio 15 d.

NERIMAS DĖL RUSIJOS PLANŲ ĮTEISINTI KARIUOMENĖS NAUDOJIMĄ UŽSIENYJE

Lietuvos politikai sako išvelgiantys pagrindo nerimauti dėl Rusijos prezidento Dmitrijaus Medvedevo pateikto įstatymo projekto, kuris leistų panaudoti ginkluotąsias pajėgas užsienyje, siekiant apginti ten gyvenančius Rusijos piliečius.

Europarlamentaras Vytautas Landsbergis sakė, kad toks žingsnis rodo didėjančių Rusijos politikos agresyvumą ir „labai primena nacių Vokietijos principinę nuostatą - kur gyvena bent vienas vokietis, ten mes turime reikalų“. „Tai turėtų kelti susirūpinimą visiems kaimynams“, - sakė V.Landsbergis, kuris yra valdančiosios Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų partijos politikos komiteto pirmininkas.

Šios savaitės pradžioje D.Medvedevo Valstybės Dūmai pateiktame įstatymo projekte numatyta, kad **Rusijos karinės formuotės gali būti operatyviai pasitelktos už Rusijos teritorijos ribų šiems uždaviniams spręsti:** atremti puolimą prieš Rusijos ginkluotąsias pajėgas už Rusijos ribų; atremti ar užkirsti kelią agresijai prieš kitą valstybę; apginti užsienyje gyvenančius Rusijos piliečius; kovoti su piratais ir užtikrinti saugų laivų plaukiojimą.

V.Landsbergis atkreipė dėmesį, kad Rusijos prezidentas jau anksčiau yra pareiškęs dėl Rusijos ekonominių interesų gynybos svetur. „D.Medvedevas apie tai yra kalbėjęs anksčiau ir grasinęs tuo, kad Rusija gins savo ekonominius interesus visame pasaulyje ir visomis priemonėmis. Buvo pasakytas labai totalitarinis grasinimas, galbūt dabar bus įforminama ir įstatymu, nors ten tų įstatymų ir dabar yra kiek nori“, - tvirtino europar-

lamentaras.

Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininko pavaduotojas, socialdemokratas Justinas Karosas sakė, kad, **jei įstatymas būtų priimtas, jis keltų grėsmę visoms valstybėms, kuriose gyvena Rusijos piliečiai, tarp jų ir Lietuvai.**

Anot J.Karoso, šis įstatymo turėtų kelti nerimo tiek Baltijos, tiek ir Europos Sąjungos valstybėms.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas konservatorius Arvydas Anušauskas sakė sutinkąs, kad toks įstatymas gali kelti nuogastavimų, tačiau teigė, kad Lietuvai kyla mažesnis pavojus dėl NATO teikiamos apsaugos. „Kai didelė, ypatingai kaimyninė valstybė priima tokius įstatymus, kuriuose numatyta tai, kad šalies ginkluotosios pajėgos veiks už tos šalies ribų, tai visada kelia tam tikrų nuogastavimų (...) Skirtingai nuo Gruzijos, Lietuva, Latvija ir Estija yra NATO valstybės. Šiaip jau mūsų situacija yra radikaliai skirtinga ne tik geografiškai, bet ir geopolitiškai“, - teigė NSGK vadovas.

„Šiuo atveju Lietuvai, kai NATO šalia, dėl tokio įstatymo priėmimo, nemanyčiau, kad taip būtina sureikšminti ar kelti didžiulius nuogastavimus, bet kitoms kaimyninėms valstybėms, kurios nėra tokių didelių gynybinių sąjungų narės, kaip Gruzija ar Azerbaidžanas, tokios nuostatos gali kelti nemenkų rūpesčių“, - pridūrė politikas.

Rugpjūčio 10 d. Rusijos prezidentas D.Medvedevas pateikė Valstybės Dūmai įstatymo projektą dėl pakeitimų federaliniame šalies gynybos įstatyme. „Tai susiję su įvykiais, buvusiais pernai,

- paaiškino D.Medvedevas pirmadienį susitikime su parlamentinių partijų lyderiais Sočyje, turėdamas omenyje konfliktą su Gruzija. - Visiškai nenorėtume, kad šie įvykiai pasikartotų, bet griežtą reglamentaciją reikia turėti“.

MARIJAMPOLĖJE PAMINKLAS LIETUVIŲ KALBAI IR TAUTAI

Marijampolės centrinėje aikštėje rugsėjo 6-ąją planuojama atidengti paminklą lietuvių tautai, kalbai ir Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Sūduvos sostinėje didingą paminklą sukūrė žinomas skulptorius marijampolietis Kęstutis Balčiūnas.

Apie 19 metrų aukščio ir 300 tonų svorio paminklo statyba aikštėje prasidėjo šių metų kovo pabaigoje, kai į jo pamatus buvo įmūryta kapsulė su laišku ateities kartoms. Paminklas statomas ant keturkampio granitinio pagrindo, kurio kampai simbolizuoja keturis Lietuvos etnografinius regionus - Aukštaitiją, Žemaitiją, Dzūkiją ir Suvalkiją.

Keturi bareljefai, kurių aukštis ir plotis - po du metrus, vaizduoja kertinius lietuvių kalbos išlikimo akcentus. Pirmasis skiriamas Lietuvos vardo tūkstantmečiui pami-

ŠVENTINIS LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO DAINŲ RINKINYS

Minint Lietuvos vardo tūkstantmetį, gražiausios Lietuvos autorių bei atlikėjų dainos išleistos muzikiniu rinkiniu “Lietuvos tūkstantmečio dainos”.

Pasak leidėjų, kompaktinėje plokštelėje skambančios lietuvių liaudies dainos, tapusios lietuviškos muzikinės kultūros šaltiniu, prasmingi atgimimo laikotarpio kūriniai ar tiesiog mielos širdžiai melodijos sušildys visų lietuvių širdis, šalies svečiams taps puikiais pažintimi su muzikine

LIETUVA NETEKO ŽYMAUS ŽURNALISTO

Liūdna žinia pasiekė mus, kad rugpjūčio 10 d. Lietuvoje mirė žymus tarptautinių įvykių apžvalgininkas, politologas, ypač daug dėmesio skyręs Lietuvos ir Rusijos santykių vertinimui. Jo XXI amžiaus „Horizontalai“ buvo daugelio laukiami ir tuoj skaitomi. **Petro Katino** komentarų jau pasigendame. Jis nebijojo kritikuoti Lietuvos politikų klaidas; jie su juo neidavo į polemiką. Jo laidotuvių dieną **Vytautas Landsbergis** paskelbė šį pareiškimą:

„Šiandien rugpjūčio 12 d. laidojamas politikos apžvalgininkas, analitikas ir komentatorius Petras Katinas. Jo kvalifikuota ir nepertraukiamai intensyvi, ilgametė žurnalistinė veikla liks P.Katino straipsnius ir replikas skaičiusiųjų atmintyje, o sykiu yra pažymėtina „kolegų“ iš publicistinio establishmento, kad ir nuolatinių spaudos apžvalgininkų, vykdytu boikotu. Tokio autoriaus, jo reguliarių apžvalgų ir tikslių įžvalgų, Lietuvoje tiesiog „nebuvo“. Joks radijo klausytojas

niekada neišgirdo, kad yra laikraštis „XXI amžius“ ir jame išspausdintas tas ar kitas Petro Katino įvykių vertinimas. Žinoma, tai ne vienietinė metodika kovose dėl informacijos erdvės ir visuomenės pažiūrų. Kada nors kokiam istorijos ir žurnalistikos, juolab politologijos diplomantui gal bus leista parašyti ir ginti darbą apie antrojo nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmečio (1990-2010) selektyvią viešąją informaciją, gal ir apie tai, kas ir kodėl praktikavo tokias švelnias manipuliacijas.

Kol kas reiktų bent pasirūpinti, kad P.Katino, kadaise kitaip persekioto ir kalinto disidentu, politinė ir visuomeninė veikla rašytu žodžiu būtų surinkta ir paskelbta vienoje knygoje. Bent tokio paminklo juk susilaukė kitas establishmento nemėgtas, neišskiomis aplinkybėmis žuvęs kovingas žurnalistas Kęstutis Žičkus. Lyg tyčia, po to užgesęs jo laikraštis vadinosi „XX amžius“. Abiejų boikotavimo metodika buvo visai panaši.”

alfa.lt

metų skulptorius K.Balčiūnas Lietuvoje labiausiai žinomas kaip netoli Marijampolės esančio paminklo Lietuvos prezidentui Kaziui Griniui autorius. Be to, Kretingos rajone, Nasrėnuose, stovi jo sukurtas paminklas vyskupui Motiejui Valančiui, o Vilniaus arkikatedroje įmūrytos šio skulptoriaus sukurtos paminklinės lentos popiežiui Jonui Pauliui II, Vilniaus arkivyskupas Julijonui Steponavičiui ir Mečislovui Reiniui. Prieš keletą metų vieną iš istorinių pastatų Vilniaus Gedimino prospekte papuošė K.Balčiūno sukurta Švento Jurgio skulptūra.

K.Balčiūno darbų yra privačiose kolekcijose Jungtinėse Amerikos Valstijose, Olandijoje, Šveicarijoje, Didžiojoje Britanijoje ir kt. šalyse. 2001 m. skulptorius apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu.

Lietuvos istorija.

Kiekvieno muzikinio albumo pirkėjo laukia originali dovana ir staigmena kompaktinės plokštelės dėklo viduje – gintaro gabalėlis iš Baltijos jūros, Specialiai šiam projektui Lietuvos pajūryje gintarus rinko **Lietuvos skautai**, kad mūsų pajūrio gintarai drauge su Lietuvos tūkstantmečio dainomis pasklistų po visą pasaulį ir primintų lietuviams gimtąją šalį.

Muzikinį rinkinį “Lietuvos tūkstantmečio dainos” prade-

da Lietuvos valstybės himnas – Vinco Kudirkos “Tautiška giesmė”, kurią atlieka Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovės vyrų choras “Aidas”.

Naują rinkinį “Lietuvos tūkstantmečio dainos” galima įsigyti Vilniaus turizmo ir informacijos centruose, Lietuvos nacionaliniame muziejuje, Gedimino pilies bokšte, Signatarų namuose, “Amber” gintaro skulptūrų muziejuje ir “Amber Shop” gintaro parduotuvėse. **LGITIC**

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 10 d., šeštadienį Šv. Jurgio parapijos uždarymo pokylis Lietuvių namuose.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE DAUGIAU STUDENTŲ

Pasibaigus bendrajam priėmimui į Lietuvos aukštąsias mokyklas, paaiškėjo, kad studijų sutartis su Vytauto Didžiojo universitetu (VDU) pasirašė 2041 pakviestasis studijuoti. Tai beveik 10 procentų daugiau nei buvo pernai po bendrojo priėmimo.

Pasak VDU Studijų rinkodaros tarnybos direktorės Miglės Šontaitės, beveik 25% išaugo savomis lėšomis norinčių studijuoti VDU studentų skaičius. Šiais metais po bendrojo priėmimo valstybės finansuojamų studijų sutartis VDU pasirašė

801 pakviestasis, o mokamų studijų sutartis – 1240 pakviestųjų. 2008 m. bendrojo ir papildomo priėmimo metu studijų sutartis pasirašė iš viso 2004 pakviestieji studijuoti VDU.

Remiantis Lietuvos universitetų studentų viešosios nuomonės tyrimais (2009 m.), VDU yra vienas iš palankiausiai studentų vertinamų universitetų šalyje pagal studijų kokybę, socialinę aplinką bei karjeros, saviraiškos galimybes. Beveik 8 iš 10 apklaustų studentų teigė, kad studijos VDU atitiko jų lūkesčius.

LGITIC

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2009 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardeirvardas	_____
Nr. ir gatvė	_____
Miestas	_____ Valstybė
Zip	_____
Tel. numeris	_____

PASTABOS IR NUOMONĖS

ISTORIJA KARTOJASI TIEMS, KURIE UŽMIRŠTA

Algis Virvytis

Esu tikras, kad Jūs geriau už mane žinote apie mūsų tautiečių nutautėjimą. Skaudu matyti kaip vos koją padėję ant šios žemės lietuviai išsižada lietuvybės, nemokėdami kalbėti angliškai verčia savo vaikus kalbėti tik angliškai – tie vos keletą žodelių išmokę Lietuvos mokykloje.

Kaip skaudu matyti juos nekantriai laukiant tų metų, kada galės gauti Amerikos pilietybę, o gavę ją didžiuojasi ir Amerikos veliavėlę nešioja ant švarko lapelio, kol vėliavėlė pati nukrenta. O kiek neapsakomo džiaugsmo atsižadėjus lietuvybės tokių tarpe. Baisu.

Nors angliškai dar nepasakaito, bet lietuvių spaudos neima į rankas: „Nėra ką ten skaityti, mums nesvarbu kas Čikagoje ar Detroite darosi, nesvarbu niekas, nors ir Bostone kas būtų”.

Kai kuriuos galima giliau įtraukti į kalbą, tokie nusiskundžia, kad Amerikos lietuvių spaudoje yra permažai pasisakymų Lietuvos valstybės vadų vardu. Yra tik pagyrimai, aprašymai apie gerus darbus... ir t.t.

Prieš tęsiant rašinį pateiksiu truputį žinių apie save ir mano smalsumą, kas buvo ir kas yra Lietuvoje. Buvau laimingas studijuoti istoriją prie garsaus Lietuvos istoriko Tarvydo. Jis išmokė skaityti istorijas, senovės raštus „tarp eilučių”. Primindavo, kad istorijos, bet kokios jos būtų, nėra faktiški raštai, nes visi istorijos rašytojai istoriją perlenkdavo savo tautos naudai. Išmokė niekad neužmiršti istorijos, nes **istorija kartojasi tiems, kurie užmiršta**. Išmokė atrasti logiką politiniuose raštuose, kalbose, todėl dabar rašau pasinaudodamas istoriko Tarvydo dėsniais.

Skaitome apie Lietuvos prezidento džiūgavimus atgaivinus broliškus ryšius su broliais lenkais, gilų rūpestį dėl Amerikos karų Irake ir Afganistane, didžiulės pastangos skleisti demokratiją Ukrainoje, Baltarusijoje, Lietuvą apstatyti raketomis, žinoma apsaugot Europą nuo rusų puolimų, Atominės elektrinės statybą Lietuvoje, lenkams duodant apie 50 procentų gamybos, o Lietuva užsiims atominį atliekų apsauga porai tūkstančių metų.

Agresyvaus Amerikos prezidento G. W. Bush jaunojo raketomis apsupti

Rusiją buvo rusų išprovokavimas, nei viena valstybė nenorėtų būti svetimų raketų apsupta. Gal negreit sužinosime Rusijos konflikto su P. Osetija priežastis. G. W. Bush rėkavo, kaip tai dažnai daro, norėdamas paveikti tuos, kurie jo nenori girdėti. Amerika nusiunčia daug savo „patarėjų”. V. Adamkus skuba kištis į konfliktus, kurie Lietuvos visai neliečia ir be karinės jėgos, kuri duotų jam ramstį. Tuo metu Amerika ir Rusija jau buvo atsistojusios ant karo slenkščio. Nedaug trūko – rusai skubomis privežė tūkstančius raketų aplink P. Osetiją. Ką prezidentas būtų daręs, jei tas nesutarimas būtų sukėlęs trečią, gal paskutinį pasaulio karą? Kai du galiūnai susiremia ragais, mažytis kiškelis, kaip Lietuva, turi sprukti jiems iš po kojų.

Paskutinėmis savo kadencijos dienomis V. Adamkaus pastangomis atidaroma „lietuvių kalbos mokykla” Tbilisyje. – Ar tikrai? Kas po tuo mokyklos suolu tūnos? Ar Amerikos diversantai mokantis lietuviškai? Rusai nėra labai kvaili, nes ilgai išsilaikė.

Per dešimt metų V. Adamkaus prezidentavimą labai mažai kritikos jo darbams. Amerikos lietuvių spauda tylėjo, nenorėdama sumenkinti V. Adamkaus prezidentavimo. Dabar V. Adamkui baigus kadenciją yra labai sunku suprasti, kodėl yra daug lietuvių nepatenkintų jo darbu.

„Bus sunki senatvė ir vienviatė” – Adamkų neramina. Tai tiesa, nes Lietuvai nieko konkretaus nepadare, slėpdamas prieš agentus, sudarydamas Lietuvos Genocido Tyrimo Centrą iš daug svetimų tautiečių, pakeitimas geriausio tų laikų Lietuvos Švietimo ministro, tokiu, kuris nedrąsiai kalbėjo apie tautiškumą. Kultūros ministru paskyrė rusą, rusiškų dainų dainininką, kuris buvo išjuoktas iš „sosto”. Kritikos buvo, yra ir bus dar labai daug ir jo darbų pasekmes Lietuva ilgai jaus.

V. Adamkus, daug metų gyvenęs Amerikoje, labai gerai turėjo žinoti, kai patenki į valstybines aukštesnes tarnybas, apsigyveni su visa šeima „Stikliniame name”. Visi stebės, žiūrės, kada eini gult, ką veiki per dienas, kada dantis valai ir t.t. O jei norėjo būti pamiltas visos

DIRVAI AUKOJO

ALT s-gos Centro Valdyba, Chicago, IL.....	268
S.Sidlauskas, Oak Lawn, IL	145
K.Andruškevičius, Surrey, CAN.....	108
G.Lazdinis, Euclid, OH	102
K.Laikūnienė, Cleveland, OH.....	100
P.Buchas, Oak Lawn, IL	72
R.Šležas, Dorchester, MA.....	33
J.Gutauskienė, St. Pete., FL.....	22
V.Brizgys, Chesterland, OH.....	20
V.Koklys, Cave Creek, AZ.....	20
A.Navikauskas, Brookfield, CT	20
E.Norkus, Waterbury, CT.....	15
L.Dubray, Portage, MI	10
A.Barzdukas, Falls Church, VA.....	8
A.Bielskus, Cleveland, OH.....	8
V.Brakas, Willoughby, OH	8
G.Karsokas, Cleveland, OH.....	8
J.Petkaitis, W. Hartford, CT	8
E.Slavinskas, St.Petersburg, FL.....	8

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Lietuvos, reikėjo dirbti tik vien visai Lietuvai ir niekam kitam.

Net neturtingi tėvai turi mokėti mokesčius už pienelį ir duonelę. Čia yra beširdiškas liaudies skriaudimas, kai turtuolių milijoninės pilys su sargybiniais, vilos, prabangūs automobiliai neapmokestinti, o pienas ir duonelė yra būtina ir kasdien reikalinga vargšo šeimai, vaikams yra apmokestinama, baisu. O valdžios vyrai tegu patys pasirūpina kelione į savas minkštas kėdes, autobusai kursuoja, turi kojas – pėsčiomis, dviračiais ir t.t., bet ne liaudies nualinimo skolon.

Nebandysiu išvardinti visų nemalonumų, bet esu tikras, jei lietuvių užsienio spauda būtų skyrusi atitinkamą dėmesį, tinkamą kritiką, šiandien V. Adamkus jaustųsi geriau ir Lietuvoje būtų daug geresnis gyvenimas.

Savo artimų, pažįstamų ir savo vardu maloniai prašyčiau ateityje tinkamai įvertinti, kritikuoti ir kur reikia pagirti mūsų naują prezidentę Dalią Grybauskaitę.

SPORTAS

NAUJAS LIETUVOS PLAUKIMO VADOVAS

Iš Romoje (Italija) pasibaigusio vandens sporto šakų pasaulio čempionato Lietuvos rinktinė grįžo pagerinusi per dešimt šalies rekordų, o svarbiausia - Giedrius Titenis į Lietuvą parskrido su antruoju per nepriklausomybės metus iškovotu medaliu tokio aukšto lygio varžybose.

Dvidešimtmečio anykštėno rugpjūčio 2 d. iškovota pasaulio čempionato bronzą plaukiant 200 m krūtine - didžiulis džiaugsmas jo treneriui Žilvinui Ovsiukui, Lietuvos plaukimo federacijai (LPF) ir visai mūsų šalies sporto visuomenei.

Paprašytas pakomentuoti mūsų plaukikų rezultatus Romoje, LPF Trenerių komisijos pirmininkas Algimantas Juozaitis vienareikšmiai įvertino rinktinės startus: „Tai fantastiškas pasirodymas. Pirmiausia, žinoma, reikia išskirti Giedrių Titenį. Jo iškovota trečioji vieta tokioje rungtyje (200 m krūtine) - tikra sensacija.

Drąsiai galime teigti, jog Lietuvoje turime naują plaukimo vadą. Juolab visi G. Titenio plaukimai buvo labai aukšto lygio. Tai talentingas, imlus ir labai darbštus sportininkas. Ir jo treneris Ž. Ovsiukas yra puikus specialistas, o svarbiausia - kartu dirbdami jie puikiai sutaria.”

A. Juozaitis, išugdęs 1976 metų Monrealio olimpiados 100 m plaukimo krūtine bron-

Giedrius Titenis rugpjūčio 2 d. Romoje, Italijoje, iškovojo pasaulio plaukimo čempionato bronzą.

zinį prizininką Arvydą Juozaitį, išskyrė ir penkiolikmetę Urte Kazakevičiūtę, kuri Romoje pagerino per 30 metų gyvavusį Linos Kačiušytės 200 m plaukimo krūtine šalies rekordą.

Pasak Trenerių komisijos pirmininko A. Juozaičio, ir kiti mūsų plaukikai akivaizdžiai progresuoja: „Net neįtikėtina, kad Lietuvoje dirbdami tokio- mis apgailėtinomis sąlygomis,

sportininkai taip tobulėja. Dėl lėšų stygiaus tik geriausi mūsų plaukikai išvežami į užsienį treniruotis ir dalyvauti varžybose.

O namie nėra normalių sąlygų nei kur treniruotis, nei kur rungtyniauti. Baseinų su 50 m ilgio takeliais problema nesprenžžiama. Palyginti su Latvija, Estija ir Baltarusija, grubiai tariant, gyvename akmenis amžiuje.” *LGITIC*

svarbi, tačiau neteikiau jai pirmenybės. Norėjau kautis Eurolygoje, „Olympiakos“ pasiūlė puikias sąlygas, todėl man beliko sutikti“.

LRT

L. KLEIZA ŽAIS PIRĖJO „OLYMPIAKOS“ KOMANDOJE

Linus Kleiza karjerą tęs Europoje. Krepšininko agentas patvirtino, jog lietuvis jau susitarė su Pirėjo „Olympiakos“ ekipa.

Pranešama, jog L. Kleiza su Pirėjo klubu rengiasi sudaryti dvejų metų sutartį, kurios

vertė 12,2 mln. JAV dolerių (29,68 mln. litų).

„Labai džiaugiuosi atsidūręs vienoje didžiausių komandų Europoje – sutartį su „Olympiakos“ vienai graikų radijo stočiai patvirtino L. Kleiza. – NBA man buvo

Kauno sporto halė mini septyniasdešimtmetį

Minimas Kauno sporto halės 70-mečio jubiliejus. Per rekordiškai trumpą laiką pastatyta sporto arena prieškariu buvo vienintelė tokia Europoje, specialiai skirta krepšiniui. Čia Europos krepšinio čempionų titulą iškovojo Lietuva prieš 70 metų surengė trečiąjį krepšinio čempionatą.

Halę nuspręsta statyti 1937 m. Lietuvai laimėjus Europos vyrų krepšinio čempionatą Rygoje.

Techninis Europos pirmenybių reikalavimus atitinkančios halės projektas parengtas per pusantro mėnesio.

Kaip rašė tuometinė spauda, darbininkai dirbo dieną ir naktį. Arena, kurioje galėjo tilpti iki 10 tūkst. žmonių,

iškilo per rekordiškai trumpą laiką – vos per pusmetį.

Kauno sporto halė tuo metu buvo ne tik didžiausia Lietuvoje, bet ir pirmoji specialiai krepšiniui skirta sporto arena Europoje. Ji duris atvėrė 1939 m. gegužės 21 d., kuomet įvyko trečiųjų Europos vyrų krepšinio pirmenybių atidarymo iškilmės.

Halės 70-metį nuspręsta paminėti rugpjūtį, mat kaip tik šiuo metu čia vyksta Europos jaunių krepšinio čempionatas.

Taip pat, kaip ir prieš 70 metų, bus surengtas istorinis Lietuvos ir Latvijos krepšinio rinktinų susitikimas, bus parodytas halės istoriją pristatantis filmas, pagerbti krepšinio veteranai. *LRT*

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.

Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)